

PISARIJA

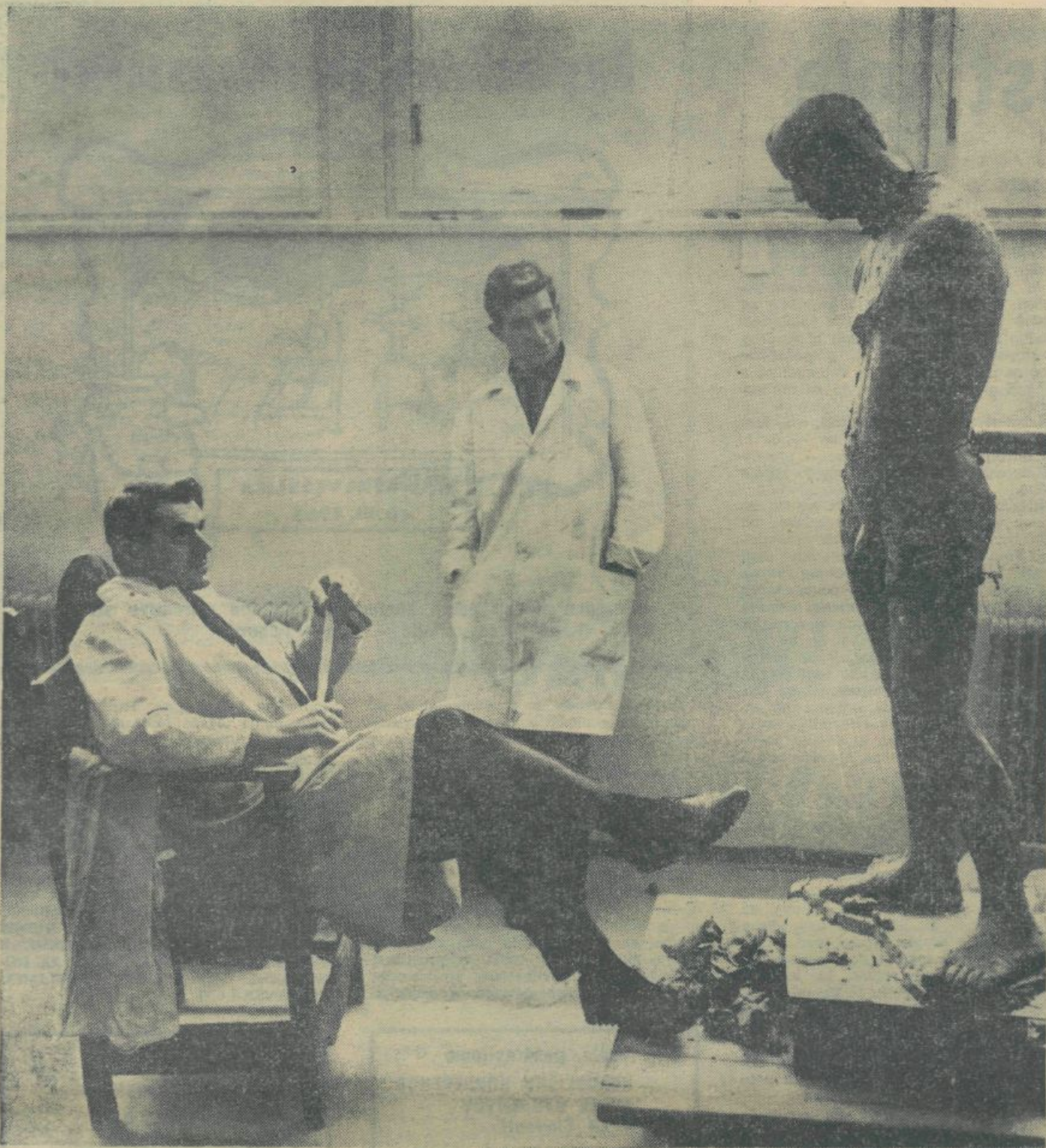
Pri pisanju člankov je normalno, da so dejstva, s katerimi podkrepljuje pisec svoja mnenja in ugotovitve, resnična in objektivno prikazana. Ta objektivnost je posebno važna, ko se operira z dejstvi, za katera je javnost posebej zainteresirana in občutljiva. Neresnično prikazovanje in žongliranje s podatki je pri vsaki vrsti pisanja neodgovorno, posebno pa pri temah, kjer se razpravlja o mladoletnih abortusih, spolni morali itd. In tako pisanje si je po našem mnenju privoščil na račun študentov Jan Makarovič s svojim pisanjem v reviji Perspektive »Pomorjeni otroci«.

Omenjeni pisec v krajšem sestavku na precej nenavaden način obravnava problem abortusov v Sloveniji. Pri tem obravnavanju avtoritativno ugotavlja, da je na področju splavov vodilna ravno naša bodoča inteligenca, elita naše mladine, kot Makarovič ironično dodaja. Kot dokaz za to svojo trditev navaja, da naj bi v Študentskem naselju prišel na vsakih pet deklet en abortus, še več, po mnenju nekaterih (in verjetno tudi po Makarovičevem) naj bi dejansko prišel en abortus celo na vsaka tri dekleta. Pri tem ni navajal nobenih števil, vendar številke obstajajo.

V lanskem letu (1962) je bilo registriranih 154 opravljenih abortusov študentk in dijakinj in to ne samo deklet, ki stanujejo v Študentskem naselju, ampak vseh skupaj. In če sedaj upoštevamo, da stanuje v naselju približno 800 deklet in da v Ljubljani študira približno 4000 deklet, potem pridemo do vse drugačnih razmerij kot jih je izračunal Makarovič. Seveda trditev, da je imelo abortus vsako tretje dekle, ne drži, kot ne drži tudi trditev, da je bodoča mlada inteligenca vodilna na področju splavov. Lansko leto so bile študentke v skupnem številu vseh splavov udeležene s 4,7%.

S tem nikakor nečemo zmanjševati resnosti problema abortusov in spolne morale med študentsko mladino. Nasprotno, ravno naše glasilo je v zadnjem času sprožilo odkrito razpravo o teh problemih. Vendar pa tak način pisanja kot so »Pomorjeni otroci« nedvomno ne prispeva k pravilnemu informiranju javnosti in daje izkrivljeno podobo življenja našega študentskega centra, o katerem je del naše javnosti že itak po zaslugi takih in podobnih pisarij in izjav napačno informiran. Sprašujemo se, če se Makarovič zaveda, kakšen revolt je njegovo pisanje povzročilo med študentkami, našimi kolegicami, ki jih tako pisanje odkrito žali.

M. Vavpetič

Prizor iz ateljeja akademije za upodabljačo umetnost. Na šesti in sedmi strani berite reportažo o študentih likovne akademije, ki sta jo pripravila naša sodelavca.

Iz družbenega plana LRS za leto 1963

O dločili smo se, da objavimo iz družbenega plana LRS za leto 1963 najvažnejše postavke, ki se neposredno nanašajo na šolstvo, predvsem visoko šolstvo, in na raziskovalno delo. Menimo, da moramo študentje te postavke poznati in jim prilagoditi svoje delo v organizaciji in organih družbenega upravljanja. Družbeni plan LRS je bil objavljen v Uradnem listu LRS, štev. 2 — 14/63.

Vzporedno z razvojem produktivnosti dela bo treba uveljavljati in naprej razvijati razne oblike strokovnega izobraževanja za usposabljanje kadrov s takšno strokovno izobrazbo, kot jo bo zahtevala višja stopnja razvitosti gospodarstva in družbenih služb. Takšno usmerjanje strokovnega izobraževanja naj se doseže z izvajanjem priporočila ljudske skupščine o nalogah na področju strokovnega izobraževanja v LR Sloveniji.

Posebno pozornost bo treba posvečati nadaljnjemu prilagajanju učnih načrtov in programov, perspektivnim potrebam gospodarskih organizacij ter določanju takšnega profila kadrov, ki ustreza sodobni organizaciji proizvodnje ter doseženi stopnji tehničnega napredka in družbenih odnosov.

Uporaba sodobne tehnike in tehnologije, uvajanje novih tehničnih dosežkov, razvi-

janje kooperacije in specializacije ter širše uvajanje avtomatizacije bo zahtevalo pospešeno raziskovalno delo ter tesnejše povezovanje le-tega s proizvodnjo. Zato bo treba še naprej razvijati raziskovalne ustanove ter jim omogočiti, da se bodo še bolj neposredno vključile v proces proizvodnje. Na področju ekonomskih ved je potrebno razvijati in usvajati analitične metode, ki so potrebne za ekonomske raziskave in študije, na podlagi katerih se lahko sprejemajo racionalne ekonomske odločitve.

Pobudo za raziskovalno delo naj bi dajale zlasti gospodarske organizacije ter njihova združenja in zbornice. Za proučevanje razvojnih možnosti naj bi se gospodarske organizacije še bolj posluževale dela sedanjih samostojnih raziskovalnih za-

vodov, kakor tudi inštitutov na univerzi, ustanavljale pa naj bi tudi lastne razvojne inštitute oz. oddelke...

(Iz prvega dela, II. Zaposlenost in produktivnost dela, stran 10 cit. uradnega lista)

V okviru negospodarskih investicij naj bi vlagali sredstva predvsem za racionalno graditev stanovanjskih hiš, pripadajočih komunalnih objektov ter za nadaljnjo graditev šolskih in zdravstvenih objektov, vlaganja za administrativne zgradbe pa naj bi čimbolj omejili.

(Iz prvega dela, IV. Investicije, stran 1 ur. l.)

Na področju šolstva bo potrebno skrbeti, da se šolam za njihovo osnovno dejavnost zagotovijo tolikšna sredstva, ki bodo zadoščala za njihove neogibne funkcij-

onalne potrebe in s katerimi bo mogoče zagotoviti pedagoškemu kadru takšen porast osebnih dohodkov, ki bo ustrezal porastu dohodkov teritorialne enote.

Posebno skrb je treba posvetiti smotrnemu izkoriščanju investicijskih sredstev v šolstvu...

V zvezi z visokošolskim študijem je potrebno proučevati in dopolnjevati reformirani študij na I. in na II. stopnji ter organizirati študij III. stopnje, pri čemer je treba iskati najbolj racionalne oblike. Naraščajoče potrebe po visokokvalificiranih kadrih in reforma študija zahtevajo smotno reševanje materialnih potreb ter postopno in načrtno graditev novih kapacitet.

(Nadaljevanje na 4. strani)

tribuna

LIST ZVEZE ŠTUDENTOV LJUBLJANSKE UNIVERZE

LETO XIII.
Ljubljana,
13. marca 1963
Štev. 6

Neuglaščenost šole in prakse

V začetku marca je bilo v Zagrebu posvetovanje sekretarjev, organizacijskih sekretarjev univerzitetnih komitejev Zveze komunistov in predsednikov univerzitetnih odborov Zveze študentov. Z namenom, da pridejo do sklepov, ki naj bi bili trdna osnova za praktično iniciativo in akcijo, so iz predhodno pripravljenih tez obravnavali samo dveje vprašanj: družbeno upravljanje na visokošolskih ustanovah in vpliv pouka na idejno in kulturno vzgojo študentov. O obeh problemih se je razvila obširna in živahna razprava. Ker zaenkrat še ni nobene druge oblike izmenjave izkušenj, je ta sestanek veliko pripomogel k boljši medsebojni obveščenosti in tako vsaj deloma odstranil nepotrebnosti, da se vsaka univerza uči na svojih napakah.

S posvetovanjem objavljamo nekaj najvažnejših ugotovitev:

Visokošolski pouk in potrebe prakse so doslej povezani večinoma le preko najvišjih organov upravljanja — svetov, katerih člani so predstavniki zainteresiranih institucij. Kljub temu, da nikdar nismo pričakovali, da bo to edina oblika povezave, je očitno, da so tudi v teh organih bile zamujene priložnosti tesnejše, neposredne povezave med šolo in prakso. Na vseh univerzah je enoten pojav, da zunanji člani svetov mnogokrat ne pridejo na seje. Mnogo članov je prezaposlenih pri drugih opravilih. Tako ne more obdržati povezave s fakulteto, kaj šele s prakso. Nadaljnja negativna posledica je tudi ta, da karakter, način in vsebino dela svetov določajo uprave fakultet. Zato na dnevnem redu prevladujejo »tekoče zadeve«, odločitve sprejemajo v časovnih omejitvah, brez analitičnih priprav.

Univerzitetne institucije so bile pred uvajanjem družbenega upravljanja čvrsto povezane s prosvetnimi organi oblasti in tudi zdaj niso povsem osvobodene določenega načina dela, ki je blizu birokratskemu. Tak način pa omogoča, da ne upoštevajo niti onih zahtev prakse, ki morebiti prodrejo do fakultete. Pogoste spremembe v programih ne prodrejo nikdar dovolj globoko v tradicionalne koncepcije. To so navadno kompromisi z najbolj splošno formuliranimi zahtevami prakse.

Prva možnost učinkovitejše povezave med poukom in prakso je torej v boljšem sestavljanju najvišjih organov upravljanja, to je v angažiranju neposrednih predstavnikov tiste vrste družbene aktivnosti, za katero fakulteta pripravlja kadre.

Izmed drugih oblik povezovanja prakse s poukom so poudarjali predvsem nove oblike: diskusija, delovno in strokovno sodelovanje, ki bi lahko natančneje prikazalo zahteve prakse in bi tako lahko uresničevala vsklajevanje pouka s temi zahtevami.

Doslej je bilo premalo neformalnih sestankov, na katerih bi predstavniki fakultet in neposredni predstavniki prakse poskušali, da skupno določijo probleme na relaciji pouka — praksa in da natančneje določijo znanje, s katerim naj bi študentje vstopali v prakso. Niti gospodarstvo samo se ne ukvarja dovolj sistematično s problemom profila kadrov, ki so mu potrebni.

Nekateri znanstveni inštituti, pa tudi univerzitetni inštituti, bi lahko — če bi bilo dovolj praktične iniciative — proučevali univerzitetni pouk in funkcijo potreb prakse.

Skrb o zahtevah prakse pa seveda ne pomeni poenostavljanje izobraževanja ali celo ustvarjanje strokovnjakov-praktičistov. Pred pedagoškim procesom stoji naloga, da pri študentih istočasno razvija tudi ustvarjalne sposobnosti. Tu je govora le o tem, da so premalo znane zahteve prakse in da se prav zaradi tega ne da vsebina pouka zastaviti tako, da bo služila potrebam prakse. Izkušnje ob prehodu na večstopenjski študij to tudi potrjujejo. Osnova zamisli večstopenjskega študija je prav naloga, da odgovorimo zahtevam prakse, toda ob reformi je čisto prišlo do nesporazumov, ki so bili posledica slabe ali pa netočne obveščenosti o teh potrebah.

O drugi točki so bila na posvetovanju izrečena naslednja zapazanja:

Na fakultetah družbenih ved še vedno obstajajo mišljenja o protislovnosti ideologije in znanstvenih teorij ter da je zaradi tega odveč zahtevati od pouka, da uspešno deluje na teh dveh tleh. Taka znanost vodi v svojem strahu pred »dnevnimi političnimi tokovi« do poenostavljenih, objektivističnih stališč. Le tako se lahko pojasni pojavi, ki se kažejo v univerzitetni literaturi: objavljanje raznih teorij, brez ocenjevanja le-teh; pomanjkanje kritičnih navodil, kako je treba kaj sprejeti; analize, v katerih se estetski kriteriji strogo ločujejo in postavljajo pred idejne in sociološke.

Na področju družbenih ved manjkajo številnejši in vsestranski poskusi znanstvenih analiz naših praktičnih izkušenj. V nekaterih delih se samo parafrazirajo »splošna mesta« marksistične misli. Za nas pa je bistveno, ne obstati samo pri tem.

Napredek v znanstvenem in pedagoškem poklicu ni odvisen samo od znanstvene legitimacije. Za razvoj znanstvene misli na univerzi in za vzgojo mladih je posebno važna resnejša skrb za dvig mladega znanstvenega kadra. Problem je toliko resnejši, ker je številni porast študentov in visokošolskih ustanov otežkočil davno znane, klasične oblike pouka.

Izredna priložnost

»Ne zamudite te edine študentske zabavne prireditve starega kova. (Nepreklicno zadnjič — vsaj v Tribuni)«

Pouk iz uvoda v družbene vede na fakultetah tehničnih in prirodoslovnih znanosti le delno izpolnjuje nalogo osnovnega marksističnega izobraževanja študentov, in to zaradi tega, ker

na vseh fakultetah nimajo kvalitetnega predavateljskega kadra; različni programi pouka vodijo k ozkemu in površnemu znanju.

O problemih idejnega in kulturnega izobraževanja študentov se je na posvetovanju utrdilo naslednje mišljenje: na prirodoslovnih in tehniških fakultetah pri nas so še vedno trdne tradicionalne zamisli pouka, ki vključujejo le ozko strokovno znanje. Zato bi bilo treba v programe izobraževanja postaviti poleg strokovnega tudi kulturno izobraževanje (sociologija,

umetnost, psihologija). Tuje izkušnje kažejo, da je takšna izobrazba potrebna za bistveno povečanje produktivnosti dela.

Na koncu je treba omeniti, da je bila v teku diskusije stalno poudarjana potreba po enotnih rešitvah osnovnih vprašanj študijske reforme. Dosedanje izkušnje kažejo, da bi bilo treba več delovnih dogovorov, s katerimi bi odstranili nepotrebne, izmišljene specifičnosti nekaterih fakultet.

Po inf. biltenu COZŠJ

ISCEM POSTENO OSEBO IZ STUDENTSKIH VRST ZA DELNO POMOČ. NUDIM STANOVANJE IN SE KAJ. PISMENE PONUDBE POSLJITE KOMISIJI ZA HONORARNE ZAPOSLOTITVE, LJUBLJANA, POLJANSKA 6/II.

Toplo pozdravljamo
REPUBLIŠKO KONFERENCO
ZVEZE ŠTUDENTOV
v LR Sloveniji

z željo, da bi ta, kot tudi celotna študentska organizacija, dosegla najboljše rezultate v nadaljnjem graditvi lika mladega socialističnega strokovnjaka, v čim hitrejšem in kvalitetnejšem študiju ter strokovnem in družbenem delu.

OBČINSKI LJUDSKI ODBOR
TREBNJE

Kolektiv
KMETIJSKO VINARSKO
ZADRUGE Vipava

želi

REPUBLIŠKI KONFERENCI
ZVEZE ŠTUDENTOV

in celotni študentski organizaciji uspešno delo pri vzgoji mladega socialističnega strokovnjaka, ki bo sposoben reševati gospodarske in družbene probleme.

TINE HRIBAR

KLER V SLOVENSKEŠKI DRUŽBI

Tudi cerkveni krogi so se trudili ohraniti Avstroogrsko, dokler se je dalo, kot stebel katolicizma, ker so se bali prevladovanja pravoslavja v Jugoslaviji. Mentaliteta škofa dr. Jegliča se je skozi vojna leta takole razvijala: ob odhodu prvih vojakov jim je govoril, da jih kliče cesar, naj z orožjem v roki branijo katoliško Avstrijo in katoliško cesarsko družino pred Srbi, zakletimi sovražniki samega Jezusa; pozival potem v pastirskih škofovih listih na državna vojna posojila; izjavil ob podpisu majske deklaracije, da je napravil to kot protest proti onim krogom, ki hočejo odcepiti del Jugoslovancev od Avstrije; ob koncu vojne pa si je zapisal v svoj dnevnik: »Ne moremo zaustaviti toka, moramo z njim, da vzamemo iz njega, kar je pravilno in za krščanski narod dobro. Veri in cerkvi ni nasprotna nobena vladavina, samo da priznava pravice cerkve.« (Citirano po knjigi Vatikan i Jugoslavija, I. deo Beograd 1953).

Takšne taktike sta se poslužila tudi novemu položaju prikojena SLS in njen novi vodja; duhovnik dr. Korošec, kasnejši predsednik Narodnega sveta v Zagrebu, minister za notranje zadeve itd. To je taktika izvršitve minimuma, ko je ta postal že zgodovinsko nujen, da ne bi prišlo do maksimuma v obliki revolucionarnih gibanj ter da bi se v najboljšem primernem trenutku zopet lahko presedlalo na reakcionarne in protirevolucionarne pozici-

je. Zato so klerikalno vodstvo SLS, Korošec in slovenska buržoazija, začeli razvijati forsirana slovenska in jugoslovanska nacionalistična gesla, da bi z njimi paralizirali revolucionarno vrenje delovnih množic; zato se predajali na milost in nemilost velesrbski buržoaziji, ki teži po hegemonizmu, samo da si ohrani lastne razredne koristi in se pri tem ne sramujejo izdati slovenskih nacionalnih interesov; zato so pripravili sprejeti na svojo vest žrtve z Zaloške ceste (Korošec je bil takrat notranji minister.) ter zaradi tega in temu podobnega zapravijo Koroško.

SLS je bila sicer stranka kmetov, vaških magnatov, male buržoazije in agrarnega kapitala ter Cerkve, ki je bila pravzaprav največji veleposestnik, a je vedno bolj zagovarjala koristi velekapitala, kar nam kaže sodelovanje klerikalcev in liberalcev ter vsa notranja in zunanja politika. Zato je takrat, kadar je bila v opoziciji, zagovarjala, včasih delo radikalno, posamezne zahteve demokratičnih množic in iskala pri njih zaslombe; kadar je bila na vladi, pa so postale odločilne koristi buržoasnih vrhov in Cerkve; zato je vodila z določenimi presledki antiunitaristično politiko, dokler se v odločilnih trenutkih, ko ji je raslo odpor delovnih množic pretil prerasti v borbeno gibanje, ni zopet znašla ob strani velesrbskih hegemonistov; zato je tik pred vojno, naskrivaj ali pa tudi ne, s separatističnimi težnjami iskala stikov z nemškimi in italijanskim kapitalom ter tako prijadrala v obdobje druge svetovne vojne.

Doslej namenoma nismo omenjali krščanskih socialcev, da bi zdaj mogli oceniti njihovo pot od nastanka do spojitve za OF. Krščanski socializem je nastal na za-

vestnih tendencah katoliške Cerkve, da bi na vzporedno z nezadržanim procesom uveljavljanja kapitalizma rastoče kmečko-proletarske množice in proletarijat sam, ki je zmeraj bolj zapuščal krščansko ideologijo in sprejemal marksistično, obdržala svoj vpliv. Njej in klerikalni stranki je to uspelo sicer le delno; z njim sta odbili del delavstva od socialističnega gibanja in ga skušali usmeriti na pot prosjačenja buržoazije za drobtinice z njene mize. Mnogo več uspeha sta imeli od zadržanosti na vasi, kjer jima je ustvarilo močno gospodarsko oporišče agrarnega in finančnega kapitala ter si s tem ustvari močnejšo gospodarsko bazo za njene politične koncepcije. Vendar so se cerkveni vrhovi tudi tu deloma zmotili, ker je postala klerikalna stranka tako manj cerkvena in bolj moderno buržoazna.

Ideolog krščanskega socializma pri nas, Janez E. Krek, potemkalem, kakor pred njim že mnogi drugi duhovniki, ker so bili preveč navezani in povezani z reakcionarnimi družbenimi silami, dosegel čisto nekaj drugega, kakor je hotel. Vendar je njegova zasluga kljub vsemu v tem, da je začasnoma pomagal kmetu, organiziral se neorganizirane delavce ter da je ustvarjal v klerikalni stranki levo krilo, ki je hodilo zmeraj bolj svoja pota, razbijalo enotnost te monopolne stranke v Sloveniji, prehajalo v okviru Jugoslovanske strokovne zveze vedno bolj na levo, vstopilo v Društvo prijateljev »ovjetske zveze, sprejelo po konferenci s KPS v Laškem načelo o brezrazredni družbi po socialni revoluciji in diktaturi proletariata ter končno z vstopom v OF ohranila enotno delavskega razreda.

KONEC

Skopje je mesto nasprotij. Mesto, ki danes prerašča okvire svoje preteklosti in dobiva novo, moderno podobo. Pa vendar mu dajejo spomeniki preteklosti svojevrsten pečat. Dušanov most z napisom v arabščini, stara trdnjava Kale, ki gospodari s svojimi mračnimi zidovi nad Vardarjem, minareti...

Skopje dobiva nove, svetle bloke in stolpnice, nove mostove in šole. Ne samo šole, tudi univerzo, nove fakultete, študentske domove...

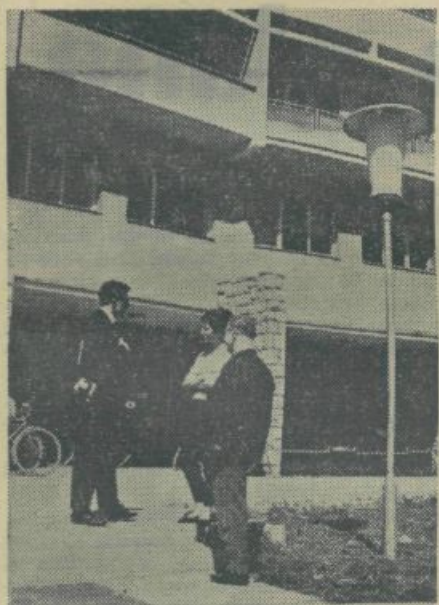
Univerza v Skopju je mlada, še raste. Prav tako narašča tudi krog ljudi, ki bodo jutri postali zdravniki, inženirji, profesorji, ekonomisti — nosilci napredka Makedonije.

UNIVERZA V SKOPJU

Univerza v Skopju je mlada kot je mlado tudi vse ostalo — tovarne, elektrarne, strokovnjaki, ki so na njej izobrazili. Obstaja šele šestnajst let. Najprej je bila ustanovljena filozofska fakulteta v letu 1946. V naslednjem šolskem letu sta začeli z delom še medicinska in agronomsko-gozdarska fakulteta. V letu 1949 so se vpisali prvi študentje na tehniško fakulteto, le leto kasneje pa so dobili še pravno in ekonomsko fakulteto. Danes ima skopska univerza 7 fakultet, več višjih šol ter okoli 9000 študentov.

Prvih deset svojega obstoja se je univerza v Skopju razvijala kot vse ostale. Potrebno je bilo zgraditi številne oddelke, preskrbeti opremo in predvsem pridobiti kader strokovnjakov, ki bo lahko vzgajal bodoče strokovnjake. Vsak začetek je težak, in to se je izkazalo tudi tukaj. Vse naloge, ki so se jih lotili, so uspešno rešili, čeprav ob pomanjkanju laboratorijev, seminarjev, knjižnic in asistentov.

študentov niso mogli začeti z uspešnim znanstveno-raziskovalnim delom. Volja in zanos, ki sta napolnjevala to mlado univerzo, sta premagovala marsikatero skoro nepremostljive težave.

Morda se danes slučajnemu obiskovalcu skopske univerze in njenih fakultet zdi, da vse to ni nič posebnega. Morda to danes drži, toda še pred leti, ko se je v Makedoniji, deželi mladih ljudi, vse začelo graditi z mladostnim zanosom, je bilo to več, kot so lahko od teh pionirjev graditve univerze zahtevali.

Danes se skopska univerza ukvarja z intenzivnim uvajanjem reformiranega izobraževanja. Razvijajoče se gospodarstvo potrebuje iz dneva v dan več strokovnja-

kov, ki se izobrazijo na domači univerzi. Ravno te potrebe pa so tisti impulz, ki že ves čas določa razvoj skopske univerze. Skoro na vseh fakultetah obstaja inverziran način študija, na ekonomski in pravni fakulteti, pa so začeli z uvajanjem tretje stopnje. Vzporedno s tem se vedno bolj čuti potreba po intenzivnejšem načinu študija, angažiranosti predavateljev pri uvajanju novih, uspešnejših oblik vzgoje in dela s študenti.

Zveza študentov se je v znatni meri zavzela za razvijanje delovnih navad študentov in pogojev, kajti po njihovem mnenju ravno v vsestranski intenzifikaciji študiranja leži možnost uveljavitve in zagotavljanja uspešnosti reformiranega študija. Pri tem so dosegli lepe uspehe in vse kaže, da bo ta vsestranska akcija študentske organizacije uspešna.

Kot na vseh drugih univerzah, prihaja tudi pri njih vedno bolj do izraza problem proforskega kadra. Trenutno imajo 314 asistentov in 328 profesorjev. Njihovo število sicer vsako leto narašča, vendar jih je pa še vedno premalo. Študentska organizacija sodeluje pri izbiranju kandidatov za mesta profesorjev in asistentov, kar je vsekakor pozitivno. Dogaja se, da ponekod ne upoštevajo mnenja študentskih predstavnikov, toda vsega tega je iz leta v leto manj. Odraž uspešnega sodelovanja študentov in profesorjev je tudi neprestano naraščanje diplomiranih študentov.

Sam način reformiranega študija neizbežno zahteva tudi rešitev vprašanja zadostnega števila skript in učbenikov. V okviru univerze obstaja pri rektoratu komisija za učbenike in skripta, v kateri sta tudi dva predstavnika študentske organizacije. Komisija uspešno deluje, saj je v dveh letih izšlo več kot 90 učbenikov in skript. Tudi v tem lahko iščemo vzroke uspešnega študiranja in vedno večjega števila diplomiranih študentov.

V domovih stanuje le 190 študentov

Pri ocenjevanju njihovih uspehov ne smemo pozabiti tudi na ekonomsko-socialne pogoje, v katerih delajo in živijo študentje skopske univerze. Za uspešno končanje študija in intenzivnost dela po novem reformiranem načrtu je nujno potrebno omogočiti študentom primerne pogoje dela. Število študentov raste iz leta v leto, prav tako pa tudi problem študentskih stanovanj, saj se posteljni fond v dveh študentskih domovih ni še prav nič povečal. Kapaciteta domov je 1873 mest. Komisija, ki rešuje prošnje za sprejem, stoji vsako leto pred večjim problemom, kam s študenti.

Študentje radi stanujejo v domovih, saj imajo tam neprimerno boljše pogoje za življenje kot v privatnih sobah. Za sobo v modernem domu, v katerih sta po dva študenta, plača študent 2700 dinarjev, poleg tega pa za hrano v restavraciji doma še 5400 dinarjev. V primerjavi z ostalimi univerzitetnimi središči je to izredno

ugodna cena, zato je razumljivo, da vsak študent, ki pride študirat v Skopje, išče možnost za sprejem v dom.

Bil sem v nekaterih sobah študentskega doma »Kuzman Josifovski — Pitua«, zgrajenega pred tremi leti. Moderne in zračne sobe z vsem komfortom. Stanovalci jim dajejo intimno obeležje. Po stenah visijo slike filmskih igralk, na knjižnih policah, ki so prenatrpane, najdeš študijske knjige poleg romanov X-100 in del klasikov. Skoraj v vsaki sobi imajo radio, ponekod celo dva. Povsod, kamor sem prišel, me je presenetila izredna urejenost sob. Ob sončnih dneh lahko stanovalci posedajo na balkonih pred sobo. V tem izredno udobnem domu stanuje 463 študentov, zanje pa skrbi priljubljena tetka Lena ali kot jo imenujejo, mati doma. Nanjo se obračajo v vseh težavah, pa najsi bo to ob neustrešani ljubezni ali pa materialnih težavah. Pomaga jim z nasveti in po svojih možnostih, zato ni čudno, da jo poznajo vsi in da tudi ona pozna vse. Zanje je tetka Lena pojem matere, ki vsakogar razume in mu pomaga. Govoril sem s to ženo rahlo osivelih las in takoj sva bila v živahnem razgovoru o problemih njenih varovancev. Pridobila me je, kot je pridobila vse ostale in razgovor z njo mi je ostal kot prijeten spomin na ljudi, ki živijo in delajo s skopsko univerzo.

Skoraj vsak drugi študent prejema štipendijo

V študentskih menzah se hrani okrog 4500 študentov, čeprav so kapacitete večje. Nekatera ozka grla v pripravi hrane v menzah ovirajo sprejem večjega števila abonentov. V novem študentskem domu »Kuzman Josifovski — Pitua« imajo moderno samopostrežno restavracijo, v kateri se hrani 3000 študentov. Cene so nizke, saj velja mesečna oskrba — kosilo in večerja — le 5400 dinarjev. Vzrok tako nizki ceni je v ekonomični nabavi prehranbenih artiklov za obe menzi skupaj. Hrana je obilna, okusna in na izbiri imajo več vrst jedi; seveda ne manjka obvezni srbski pasulj s svinjskim mesom. Kritiki imajo seveda tudi v njihovih menzah svoje predstavnike.

Štipendije dobiva približno 3500 študentov, kar predstavlja 43 odstotkov vseh vpisanih. Največ štipendij imajo na ekonomski, agronomski in medicinski fakulteti. Povprečna višina štipendije je 7.680 dinarjev. Treba pa je upoštevati, da so tudi stroški za hrano in stanovanje študentov v Skopju izredno nizki, vsekakor le za nekaj sto dinarjev višji od povprečne štipendije.

Študentje, ki ne dobivajo štipendije, si lahko potrebna sredstva izposodijo pri študentskem posojilnem skladu. Študentje dobivajo v povprečju 5500 dinarjev mesečno. To posojilo kasneje po zaposlitvi vrnejo. V lanskem šolskem letu je posojilo vzelo nad 300 študentov.

Mnogi študentje se preživljajo sami. V pomoč jim je študentska zadruga, ki jim omogoča zaposlitev pod ugodnimi pogoji.

Lansko leto je s pomočjo zadruge dobilo zaposlitev 1318 študentov, vsi skupaj pa so zaslužili 21 milijonov dinarjev.

AKUD Mirče Acev žanje uspeh za uspehom

Kulturno-zabavno življenje je na skopski univerzi izredno živahno. Osrednje umetniško društvo je AKUD Mirče Acev, ki s pomočjo svojih sekcij organizira samostojne prireditve, koncerte, nastope folklorne skupine, gostovanja v tovarnah, vaseh in drugod. Njegova ustanovitev sega v obdobje pred štirinajstimi leti. Danes deluje v njegovem okviru akademski pevski zbor, folklorna skupina, ansambel narodnih pesmi, zabavni orkester, dixieland orkester, likovna, dramska in recitatorska sekcija. Skupno deluje v društvu preko 300 aktivnih članov. Njihovo društvo poznajo po celi Jugoslaviji, pa tudi v inozemstvu so za svoje kvalitetne nastope prejeli več lepih priznanj. Glavno področje njihovega udejstvovanja pa je še vedno njihova ožja domovina. Povsod po Makedoniji imajo svoje stalne poslušalce, ki jih z navdušenjem sprejemajo medse. Tudi v Sloveniji smo jih že občudovali.

Največje priznanje pa je društvo doseglo na znanem glasbenem festivalu v Angliji, kjer je v konkurenci mešanih zborov z vsega sveta zasedlo prvo mesto. Na študentskem festivalu v Istanbulu je folklorna skupina požela izreden uspeh. Njihovega koncerta se je udeležil tudi predsednik republike İnönü, ki jih je po uspehu povabil na sprejem. Ti uspehi so društvu samo vzpodbuda za nadaljnje vsestransko in požrtvovalno delo.

Klubi na vsaki fakulteti

Poleg osrednjega kulturnoumetniškega društva delujejo na vseh fakultetah klubi, ki imajo prav tako različna področja svoje dejavnosti, odvisno pač od pogojev, zanimanja samih fakultet in študentov. Ti so organizatorji raznih družabnih večerov, samostojnih nastopov v kolektivih tovarn, srednjih šolah in na vasi. Na posameznih fakultetah imajo tudi klubske prostore, opremljene s knjižnicami, dnevnimi časopisjem in televizorji. V njih pa so prav ti klubi vzpostavili tesnejše kontakte z delovnimi kolektivi, kmečko in srednješolsko mladino.

V študentski športni organizaciji deluje uspešno več športnih sekcij. Njihovo delo pa je oteženo zaradi tega, ker nimajo niti enega kvadratnega metra svojih igrišč. Kljub temu pa študentje športniki sodelujejo na vseh meduniverzitetnih tekmovanjih in dosegajo lepe uspehe. V vseh športnih sekcijah deluje okrog 3000 študentov, kar predstavlja kar eno tretjino vseh rednih študentov.

Zveza študentskih športnih organizacij je organizirala vrsto tekmovanj ki so zajela širok krog tekmovalcev. Njihova odbojarska reprezentanca je bila finalist tekmovanja za jugoslovanski pokal, rokometna reprezentanca je v istem tekmovanju prišla v republiški finale. Poleg teh pa so uspešno delovale še nogometna, košarkarska, namiznoteniška in druge športne sekcije.

NIKO TIČAČ

Od fakultete za naravoslovje in tehnologijo se bomo v tej in prihodnji Tribuni poslovali s tem, da se bomo seznanili še s tremi vedami, ki se predavajo na tej fakulteti. Vse tiste, ki čutijo nagnjenje do eksatnih znanosti, bo verjetno zanimal študij MATEMATIKE, FIZIKE in KEMIJE. Sodobno življenje daje tem trem vedam vedno večji pomen. Ne pravijo zaman, da v znanosti vse sloni na matematiki.

Da je fizika veda s silno življenjsko močjo, je v času Gagarina in vesoljskih raket splošno znano, vsakdo pa tudi ve, da kemija prav nič ne zaostaja za prvima dvema, saj je osvojila celo industrijo.

ODDELEK ZA KEMIJO

Oddelek za kemijo ima dva odseka: za kemijo in za farmacijo (slednjega smo si že ogledali). Odsek za kemijo se deli na štiri študijske smeri; po svoji presoji izbiraš med kemijsko tehnologijo, kemijo, kemijo s fiziko ter kemijo in biologijo. Natančneje si bomo ogledali le *kemijsko tehnologijo*, seveda pa ne bomo prezrli specifičnosti ostalih študijskih smeri.

STUDIJSKI je stopenjski. Prva stopnja ti po dveh letih da naziv obratnega inženirja. Študij kemijske tehnologije in čiste kemije poteka na prvi stopnji po enotnih študijskih načrtih in programih, tako da kemiki in tehnologi poslušajo prvo leto predavanja skupaj. Študij se šele na drugi stopnji specializira v ožje smeri pri kemiji in na opcijske skupine predmetov na tehnologiji.

SPECIALIZACIJE. Študij kemijske tehnologije se na drugi stopnji notranje diferencira s tem, da si izbereš enega od naslednjih šestih področij specialnih kemijskih tehnologij: anorganska kemijska tehnologija, tehnologija silikatov in gradiv, organska kemijska tehnologija, tehnologija makromolekularnih snovi, tehnologija celuloze in papirja ter tehnologija živil.

PREDMETI so prvo leto bolj splošne narave. Največji obrok je seveda kemija, — a tudi matematika in fizika se ne moreš izogniti. Poleg teh vpisuješ prvo leto še tehnično risanje, osnove tehnične mehanike, anorgansko in analitsko kemijo ter vaje iz obeh teh predmetov. Na koncu vpišeš seveda še »obvezni dodatek« — uvod v družbene vede in predvojaško vzgojo. Vsega skupaj boš tedensko na fakulteti okrog 35 ur, od tega 19 ur na predavanjih, ostalo pa na vajah. Skratka: vse prej kot premalo.

KOLOKVIIJI so zelo pogosti. Študijski režim te drži na kratkih vajetih. Iz fizike boš vsake tri tedne spruži preverjal, kako se kaj učiš: šele tretjina pravilno rešenih nalog ti bo zagotovila v indeksu podpis za frekvenco. — Vsak drugi teden boš obvezno — in pozitivno — pisal kolokvij iz analitske kemije, medtem ko se boš pri anorganski kemiji v prvem semestru potil kar petkrat — in to spet z uspehom —, da se boš v naslednjem semestru spet lahko vpisal na vaje iz kvalitativne kemije. Za nameček pa imaš še nekaj praktičnih in terenskih vaj.

PROGRAMI ti dajo mnogo dela. Tehnično risanje je za marsikoga zamuden in nelahek posel. IZPITI — na koncu leta so pogoj naslednji izpiti: anorganska kemija, matematika in uvod v družbene vede. Še največ sivih las ti utegne povzročiti obsežna in zahtevna anorganska kemija.

PRAKSA. Prvo leto ti je ni treba opravljati, zato pa ji ne ubežiš po drugem letniku, ko je obvezna enomesečna praksa.

LITERATURA. Skripta so redka stvar. Rdečo nit skozi celotno predavano snov boš našel le v lastnih zapiskih s predavanj — seveda, če jih boš obiskoval. Ostalo literaturo boš pa moral izbrskati iz Centralne tehniške knjižnice.

ZAPOSLOTITVE, da ni težko najti — pravijo. V kemičnih tovarnah, industriji zdravil, metalurških laboratorijih, živilski in papirni industriji, steklarnah, industriji umetnih mas, barv, gume in cimenta, v raznih raziskovalnih inštitutih, podjetjih, skratka povsod tam, kjer so potrebne kemijske analize materiala, bo kemik našel svoje delovno mesto. Čudno pri tem je le, da kljub potrebam in pomanjkanju teh kadrov štipendij za študij kemije ni lahko dobiti.

Študij na smeri *čiste kemije* se na prvi stopnji po predmetniku le malo razlikuje od kemijske tehnologije. Razlike se kažejo šele na drugi stopnji, ko se študij kemije razvije na tri smeri:

v smer anorganske kemije, organske kemije in v smer fizikalne kemije.

Zahtevnost študija tudi na teh smereh ni nič manjša od tiste, ki smo jo srečali na kemijski tehnologiji. Vaje in programi, kolokviji, terenske vaje, počitniška praksa, izpiti, vse te obveznosti zahtevajo resnost in pridnost pri študiju.

Pedagoške smeri. Poleg posebnega študija kemije nudi fakulteta na prvi stopnji možnost študija na skupini kemija in fizika ter kemija in biologija, ki se na drugi stopnji nadaljujeta v smeri kemija oz. kemija z biologijo. Na teh smereh se izobražujejo pedagoški kadri za pouk kemije, fizike in biologije za višjo stopnjo osnovne šole in za pouk na šolah druge stopnje, gimnazijah in strokovnih šolah. Biološke predmete poslušajo študenti na biotehniški fakulteti.

NASVETE, kdo naj se vpiše med kemike in kdo ne, je težko dajati. Vsekakor pa je dobro čutiti ljubezen do kemije, preden se odločiš, da se jeseni »poročiš« z njo. To čustvo pa ji z aktivnim znanjem izkazuje že v srednji šoli in videl boš, da boš na fakulteti potem dosti lažje oral...

srednješolcem

IZREDNA SKUPŠČINA PREKMURSKIH ŠTUDENTOV

ENOGLASNA OBSODBA

Prejšnjo sredo zvečer je bila na filozofski fakulteti izredna skupščina kluba prekmurskih študentov. Izredna skupščina je bila sklicana zaradi znanih dogodkov v zvezi z glasilom Bruc, ki ga je klub izdal ob priliki tradicionalnega brucovanja v Radencih februarja letos. Člani kluba so se skupščine polnoštevilno udeležili, prisostvovali pa so ji tudi predstavniki družbenih in delovnih organizacij iz Pomurja.

V razpravi so diskutantje najostreje obsodili pisanje avtorjev sestavkov v Brucu. Poudarili so, da pomeni vsebina v Brucu objavljenih sestavkov skrajno sovražna in reakcionarna napad na največje vrednote naše socialistične stvarnosti; da gre za najbolj grobe žalitve in zlonamerno potvarjanje dejstev, čeprav je resnična vsebina premišljeno skrita za zunanji videz spretno pisane intelektualistične satire. Poudarili so tudi, da mnenja in stališča avtorjev Bruca niso mnenja in stališča prekmurskih študentov. Obsodili so delo dosedanjega odbora kluba, ki je zaradi svoje nebudnosti in malomarnosti dovolil, da sta se ime in ugled kluba prekmurskih študentov izrabila v sovražne in reakcionarne namene. Člani skupščine so enoglasno izključili Branka Sömna, Rudija Ringbauerja in Jožeta Olaja, urednika in avtorje člankov v Brucu, iz kluba študentov Prekmurja. Skupščina je bila tudi mnenja, da omenjeni, zaradi storjenih dejanj, ne morejo biti več študentje ljubljanske univerze ter da se na fakultetah predlaga proti njim uvedba disciplinskega postopka.

POŽRTVOVALNO

ANGAŽIRANOST

Včasih opišemo v našem listu delo kakšnega pokrajinskega kluba; tokrat smo si izbrali KLUB ŠTUDENTOV ŠMARŠKE OBČINE. Ta klub je eden tistih, ki na naši univerzi pridno delujejo, saj je v preteklem letu pokazal precej zaznamne uspehe.

Torej: lani so izpolnili ves program, ki si ga je zadalo podstvo kluba, čeprav niso imeli na razpolago vseh sredstev, ki so jim jih odobrili. V vseh treh letih obstoja kluba so letos najbolj angažirano reševali razna vprašanja in poskušali čim bolj afirmirati študente v občini in okraju. Tako so v januarju priredili nastop glasbenih amaterskih ansamblov v Rogški Slatini, že več mesecev pa imajo v lokalnem radiu ljudske tehnike v Smarjah petnajstminutno oddajo pod naslovom Študentski mozaič, v kateri se poslušalcem redno predstavi vodja določene komisije ali član odbora kluba in pove kaj o delu komisije, ali pa o problematiki kluba. Ob Dnevu žena so po etru oddajali program z naslovom Ženska lirika; podali so izbor pesmi slovenskih žena-pesnikov, hkrati pa je bilo to tudi pozornost študentov ob tem prazniku.

Uspela prireditev je bil tudi akademski ples v Rogški Slatini. Organizirali so ga sami študentje in turistične organizacije so bile povsem zadovoljne.

Za v bodoče imajo prav lepe načrte in vse kaže, da jih bodo v veliki meri uresničili. V marcu je predviden

Prav tako so prekmurski študentje na izredni skupščini sprejeli sklep, da se odstavi odbor kluba ter so posamezne člane kaznovali z opominom ali ukorom.

Razprava na skupščini je pokazala, da so prekmurski študentje zavedajo, da je madež, ki leži na klubu mogoče odstraniti le z bodočim delom kluba. Člani so naglasili, da je pri bodočem delu kluba potrebno dati večji poudarek povezavi kluba z obema prekmurskima komunama. Okrepili naj bi se tudi že vzpostavljeni stiki in prilagodili ves program dela takšni dejavnosti, ki je usklajena z značajem kluba kot pokrajinskega kluba.

Člani kluba prekmurskih študentov bodo v prihodnjih dneh pojasnili delovnim kolektivom, mladinskim organizacijam, organizacijam Zveze borcev in rezervnih oficirjev ter enotam Jugoslovanske ljudske armade in vsej prekmurski javnosti, kakšna so stališča prekmurskih študentov in kako misli in čuti mlada, napredna, študirajoča prekmurska inteligenca.

Na koncu skupščine so izvolili nov dvanajstčlanski odbor kluba na čelu z Jožetom Kovačem. Pred novim odborom je odgovorna naloga, da s svojim bodočim delom dokažejo, da ne samo prekmurski študentje, ampak tudi ostali študentje niso taki, kot so neodgovorni avtorji Bruca, ampak da je velika večina napredno usmerjenih, zavestnih graditeljev naše družbene stvarnosti.

M. VAVPETIC

sestaneke z maturanti srednjih šol, kjer bodo bodoče študente seznanili s pogoji študija in življenjem študentov v Ljubljani. Prav tako je v načrtu sestaneke z vsemi študenti, ki študirajo v Mariboru, pa doslej niso imeli nikakršne povezave s klubom. Računajo, da jim bo uspelo med temi študenti ustanoviti sekcijo, ki bi imela prav določene naloge.

V tem tednu bo izredna skupščina, na kateri bodo skupaj s predstavniki občine obravnavali občinski statut. Domenili se bodo tudi, da bodo skupaj odšli v Planico, večer pa bodo zaključili z družabnim večerom.

Po mladinskih aktivih v občini so v načrtu predavanja, spremljana z diafilmi; aprila bodo priredili manifestacijo mladine; svoj zaključek bo manifestacija imela na 1. maj. Revija mladih — to je naslov tega nastopa, na katerem se bodo predstavili vsi mladinski aktivni v občini, pa še taborniki in telovadno društvo — bo v Rogški Slatini.

In za natečaj še: ustanovitev taborniškega kluba in tri tedenski kamping ob morju, partizanski pohod po Kozjanskem in udeležba članov kluba šmarske občine pri graditvi lokalne ceste Grobelno — Rogška Slatina, v koli kor bo to republiška delovna akcija.

— de —

Iz družbenega plana

(Nadaljevanje s 1. strani)

Povečane potrebe, ki jih ima republika zaradi reforme študija na visokih šolah ter na področju znanstvenega in raziskovalnega dela in v zvezi z decentralizacijo nekaterih zveznih nalog, bo republika zadovoljevala s povečano racionalizacijo potrebne in z varčevanjem na drugih področjih...

(Iz prvega dela, VI. Družbeni standard in denarne službe, stran 12 in 13 ur. 1.)

... naj skladi na področju gospodarstva pospešujejo predvsem take akcije, ki bodo omogočale hitro povečanje proizvodnje in izvoza, s pospešenim razvijanjem in uveljavljanjem raziskovalnega dela pa tudi hitrejšo rast produktivnosti dela in uvajanje modernih tehnologij.

... Vlaganja za razvoj šolstva naj bi ustvarila pogoje za izboljševanje in pospeševanje izobraževanja visokokvalificiranih strokovnjakov.

Sklad (LRS za stanovanjsko graditev) bo svoja sredstva usmerjal... tudi za graditev stanovanj za potrebe visokega šolstva...

Republiški sklad za šolstvo bo pri financiranju osnovne dejavnosti ustanov, vezanih na sklad, še nadalje razvijal že uveljavljeni sistem financiranja šolskih ustanov ter v ta namen pripravil takšne objektivne kriterije, ki bodo omogočali samoupravljanje znotraj vsake ustanove. S sredstvi sklada je treba zagotoviti takšen materialni položaj šolstva, ki bo omogočil izvajanje načel reformiranega študija. Takšen bo namen sklada tudi v primeru, če bi moral zmanjševati obseg investicij, ki jih financira.

Izvajanje šolske reforme, ustanavljanje novih visokih in višjih šol, dvojezično šolstvo in posebno šolstvo ter splošno problematiko specifičnih družbenih višanj za vzgojo kadrov je potrebno preučiti strokovno in z družbeno-ekonomskega vidika. Sklad naj vključuje v takšna preučevanja inštitute in zavode ter prizadete šolske ustanove, univerze in združenja visokih šol. V okviru osnovne dejavnosti naj sklad zagotovi amortizacijo učil in opreme, preučil pa naj tudi možnost za uvedbo amortizacije za

zgradbe in druge objekte, ki so namenjeni neposredno izvajanju učnega programa.

Investicije v šolske objekte bodo do uvedbe amortizacije še nadalje financirali iz sredstev sklada, brez obveznosti vračanja. Sklad pa bo zagotovil temeljite in strokovne preglede investicijskih programov in projektov ter posvetil posebno pozornost ekonomičnosti gradnje in poznejši uporabnosti. Pri investicijah bo sklad dajal prednost tistim objektom univerze, katerih gradnja zaostaja.

Skladi, namenjeni za pospeševanje znanstveno-raziskovalnih in kulturnih dejavnosti, bodo s svojimi sredstvi še naprej težili k hitremu uveljavljanju in vključevanju znanstvenega in raziskovalnega dela v razvoj gospodarstva in družbenih služb, k nadaljnjemu napredku kulturne dejavnosti ter vzgoji znanstvenih in kulturnih delavcev.

SKLAD BORISA KIDRIČA bo svoje dosedanje uspešno povezovanje sredstev sklada s sredstvi neposrednih interesov še nadalje povečal ter tako usmerjal čimveč sredstev na področje raziskovalnega dela. Ker financirajo neposredni interesi predvsem aplikativna dela, bo sklad skrbel tudi za primeren obseg osnovnih raziskav na inštitutih ljubljanske univerze, ki se od letos naprej navezuje na ta sklad. Skrb sklada bo tudi usposabljanje kadrov za raziskovalno delo in delno tudi pomoč pri financiranju opreme za aktualna raziskovanja dela.

Sklad naj že pri programiranju raziskovalnega dela skrbi za sodelovanje gospodarske zbornice in sekretariata izvršnega sveta ter koristnikov in raziskovalnih organizacij. Ob tem je potrebno doseči, da bodo raziskovalne teme reševale aktualne gospodarske in družbene probleme kot sestavne dele okvirno postavljenih nalog.

Sklad naj finančno sodeluje pri projektih, katerih realizacija prispeva k večjemu in hitrejšemu napredku družbenega razvoja. Skrb naj tudi za široko dostopnost elaboratov raziskovalnih del in naj dosledneje zahteva od raziskovalnih organizacij objavljanje rezultatov financiranih raziskovalnih nalog.

... Znanstveno-raziskovalno delo pa bo v prihodnje tudi za kmetijstvo finančno sklad Borisa Kidriča.

TELEGRAMI

Francija:

Ni dolgo tega, kar so začeli s prvimi koraki za decentralizacijo pariške univerze. V provinci, v Orleansu — tu je od leta 1962 sedež nove akademije, ki jo imenujejo »francoski Oxford« — so končali z gradnjo študentskega mesta. Novo univerzitetno mesto, ki razpolaga z dva do tri tisoč mesti, je zgrajeno na prostoru 180 hektarjev.

Zahodna Nemčija:

Na podlagi sovjetsko — zah. nemške pogodbe o izmenjavi študentov je prispel prvi sovjetski študent v Zah. Nemčijo. V Minz je prispel 23 letni inženir iz Moskve in bo deset mesecev delal na kemičnem inštitutu.

Svedska:

Na Svedsko je prispelo petnajst študentov iz Latinske Amerike. Južnoameriški gostje so prispeli v Evropo na vabilo Zveze študentov Svedske ter se bodo v času med 1. februarjem in zadnjim majem udeležili raznih seminarjev. Med drugim bodo obiskali študentska središča v Stokholmu, Uppsali, Lundu in Goeteborgu. Namen vabila in realizacije obiska teži k večjemu sodelovanju med študentskimi organizacijami.

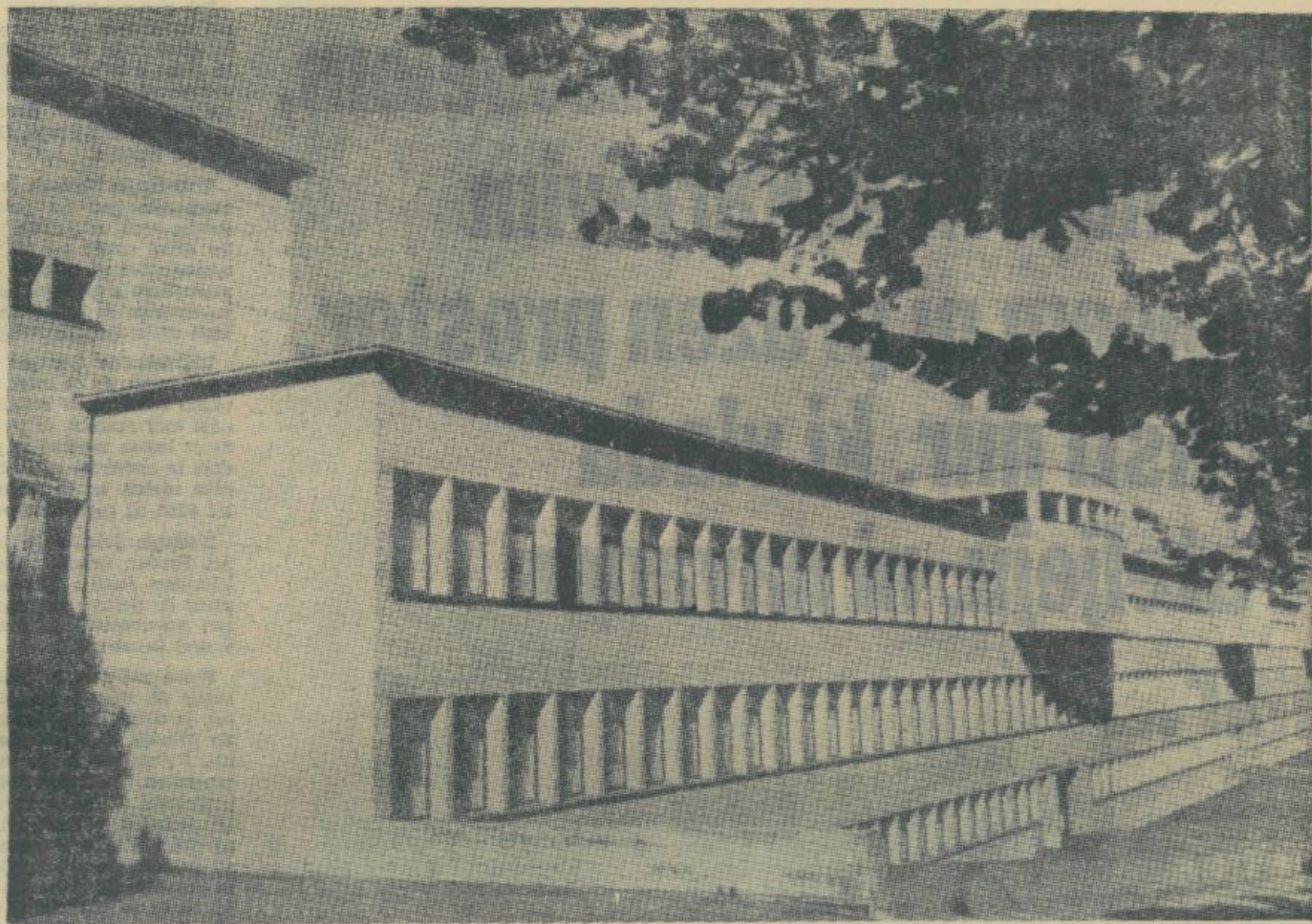
Izrael:

Več kot 550 študentov se je letos vpisalo na »Izraelski tehnološki inštitut« (Technion), tako da šteje ta tehniška šola sedaj čez 2500 rednih študentov, od katerih jih je čez petdeset iz tujine. Tako študirajo na Technionu študentje iz Britanske Gvajane, Cipra, Etiopije, Gane, Jamajke, Kenije, Liberije, Nepala, Nigerije, Tanganjike, Tailand in Ugande.

Nizozemska:

Nizozemska študentska komisija za mednarodno dejavnost organizira študentsko krožno potovanje (Rotterdam — New York — Rotterdam); cena — 130 dolarjev za osebo. Edini pogoj: potovanje mora imeti kulturni ali poučni značaj.

Edina pogoja (vidimo, da gre pravzaprav za dva pogoja, ki sta po vsebini in premostljivosti popolnoma različna): Potovanje mora biti kulturnega ali poučnega značaja in študent mora razpolagati z odvečnimi 130 dolarji, kar je že precejšen denar.

SVETOVNA UNIVERZITETNA SLUŽBA

PO I. C.
IVO
ŠTRAKL

Svetovna univerzitetna služba — WUS (World University Service), je ves čas svojega delovanja (ustanovljena je bila po I. svetovni vojni) poskušala uresničiti svoj program: ustvarjanje medsebojne pomoči, samopomoči in tehnične pomoči v državah vseh petih kontinentov. S svojim programom je zrasla v mednarodno organizacijo profesorjev in študentov, ki ima za cilj ustvarjanje študijskih pogojev na univerzah, prav tako pa tudi ustvarjanje pogojev za mednarodno sodelovanje in tako ustvariti sorodna univerzitetna združenja z namenom: boriti se proti rasni diskriminaciji, nacionalnim, verskim in ekonomskim predsodkom.

WUS skrbi za zdravstvo

Glavni del WUS programa v Evropi obsegajo projekti študentskih zdravstvenih domov, ki naj bi nudili kar najboljše študentsko-zdravstvene usluge. Prav tako so WUS pododbori omogočili alžirskim, kongoškim in angolskim beguncem študij na raznih evropskih univerzah. V Aziji ima WUS nalogo, izgraditi zdravstvene domove s fondom samopomoči. Tako so zgradili niz študentskih poliklinik, sanatorijev za TBC, razen tega pa še mnogo študentskih domov, knjižnic, menz in drugih objektov. WUS je organiziral mnogo akcij masovnega fluorografiranja, raziskoval trebušne bolezni in način prehrane. Zaradi velikega uspeha akcij so mnoge države Daljnega Vzhoda nadaljevale s podobnimi ukrepi, da bi obvarovale ljudstvo pred epidemijami.

Mnogi mednarodni seminarji, namenjeni razvoju afriških narodov, so delo organizacije WUS. Razen tega ima še poseben fond za stipendije študentom Južnoafriške unije. WUS je precej naredil tudi v sev. Afriki, predvsem v Alžiriji. Stipendije, obleke, obutev in še druge artikole so prejeli mnogi alžirski študentje.

Program organizacije WUS v Severni Ameriki obsega seznanjanje študentov in profesorjev z dosežki, običaji in študijskimi režimi drugih narodov.

WUS ima posebne fonde, ki so namenjeni za izkoriščanje v primeru elementarnih nevarnosti, kot so potresi, poplave itd. Cilj WUS je hitro dostavljanje zdravil, hrane in obleke. Prav tako nudi finančno pomoč za rekonstrukcijo inštitutov, laboratorijev, knjižnic; s tem pomaga k hitrejši normalizaciji.

WUS je tudi organizator mnogih študentskih seminarjev, organizator mnogih študijskih skupin, ki skrbijo za vse konstruktivnejši razvoj mednarodne univerzitetne skupnosti.

Generalna skupščina najvišji organ

Programne in politične WUS usmerja njegovo najvišje telo — Generalna skupščina, sestavljena iz predstavnikov 45 dežel.

V Generalni skupščini so predstavniki vseh petih kontinentov, m. drugim tudi iz naše države; sklepe izvršujeta Mednarodni izvršni komite in stalni sekretariat s sedežem v Ženevi.

Programi, ki jih predlagajo nacionalni komiteji, se pregledujejo na Generalni skupščini in se v principih z Organizacijo sprejemajo v okvir svojih akcij. Razen nekaterih prav posebnih akcij, se vse ostale financirajo iz prispevkov profesorjev in študentov vsega sveta ter prispevkov države, v kateri se akcija vrši. Da pride do uresničitve programa, mora WUS sodelovati z mnogimi nacionalnimi in mednarodnimi organizacijami. Tako ima WUS stalne stike s specialnimi organizacijami OZN, z visokim komisariatom OZN za begunce, s svetovno zdravstveno organizacijo, z Mednarodno organizacijo za delo in Organizacijo za poljedelstvo in prehrano. Sodelovanje z Rdečim križem in Svetovno federacijo za mentalno zdravstvo se odvija po specifičnih projektih. V razvoju je tudi sodelovanje med Mednarodnim študentskim gibanjem pri OZN in Mednarodnim študentskim združenjem medicincev in farmacevtov. Tudi mednarodna študentska Zveza in Mednarodna študentska konferenca sta navezali stike. Skozi leta uresničuje WUS svoj program s pomočjo Mednarodnega združenja univerzitetnih profesorjev in Mednarodnega univerzitetnega združenja.

Glede na tako široko in plodno dejavnost na vseh področjih družbenega življenja, teži Svetovna univerzitetna služba k realizaciji svojih ciljev, želi vzbuditi pozornost vseh narodov in poudariti potrebo po ustvaritvi zdravega strokovnega univerzitetnega združenja, ki bo lahko vsemu človeštvu zagotovilo osnovo za njegov mladen napredek.

SEMINAR V DUBROVNIKU

V Beogradu so pričeli s pripravi za organizacijo VIII. mednarodnega seminarja »Univerza danes«. Ta seminar bo v dnevih med 16. in 25. julijem t. l. Organizacijski odbor je sprejel predlog o letošnji vsebini seminarja. Diskusija bo tekla na osnovi dveh osnovnih tem: Modernizacija visokošolske izobrazbe in Vloga univerze v širjenju idej miru in mednarodnega sodelovanja. Organizacijski odbor je izbral ti dve temi na podlagi preteklega seminarja in aktualnosti univerze. Temi bosta obdelani na podlagi mnogih referatov in koreferatov.

Organizatorji seminarja so pričeli razpošiljati vabila za udeležbo na tem seminarju. Vabila bodo prejele mnoge tuje univerze, domači in tuji znanstveniki, nacionalne in mednarodne študentske zveze ter UNESCO.

Na tem mednarodnem seminarju, organizira ga Zveza jugoslovanskih univerz in Zveza študentov Jugoslavije, se je od leta 1956, ko je bil prvi pod naslovom »Mednarodno srečanje študentov«, pa do danes udeležilo več kot 1000 študentov in profesorjev iz 60 držav.

tisti prostor med modelom, platnom in slikarjevim čopičem ni prazen prostor, in tisti mir, ki vlada v ateljeju, ni navaden mir...

Pri našem razgovoru o problematiki akademije sta sodelovala po dva predstavnika obeh oddelkov, kiparskega in slikarskega. V nevezanem razgovoru in samo z enim izhodiščnim vprašanjem so aktivno sodelovali vsi štirje in tako eden drugega mimogrede dopolnjevali. Srečko Koci in France Anžel sta zastopala slikarje, Dušan Tršar in Moma Vuković pa kiparje.

V sedanjih oblikah je študij na akademiji predvsem usmerjen na pridobivanje obrtnega znanja, spoznavanje slikarskih oziroma kiparskih tehnik. Po drugi strani pa je spet skoraj preveč očitna usmerjenost na potrebe po pedagoškem kadru. Prenatranost s pedagoškimi predmeti otežkoča izpolnjevanje v praktičnih predmetih, še bolj pa seveda svobodno delo vsakega posameznika.

Individualne črte pri delu vsakega študenta pa kljub temu, da se mora podrediti šolski formi — še vedno ostanejo. V redkih primerih se ta individualnost tudi razgubi, to pa je zopet v zvezi s talentom. Svoje lastne umetniške poteze si med študijem pridobi le malokdo. »V bistvu pa smo s človeškega stališa seveda vsi individualisti,« je še potrdil to misel eden od sogovornikov.

Križanje šolskih in individualnih hotenj je nujno. Predno nekdo pride na akademijo, si svojega bodočega študija niti ne predstavlja. Nujno je, da pride do poloma prvotne ideje. Pri tem pa se nekateri posamezniki ne znajdejo in se še bolj zaprejo v svoj lasten svet.

Pozanimal sem se tudi za delo študentske organizacije na šoli. V pogojih, ki sem jih že prej opisal, je delo Zveze študentov zelo otežkočeno. Vsakdo prihaja s svojim idealizmom in s svojimi hotenji. Potem pa je tu še prenatranost študijskega programa. Študentje iščejo poti med življenjskimi potrebami in obveznim šolskim delom, ki predstavlja podrejanje klasičnim formam. Novi prostori, ki so jim bili tako potrebni in ki si so jih tako želeli, so prinesli na akademijo popolnoma novo ureditev in organizacijo dela. S tem pa je bilo tudi prostost, ki so se je navadili v starih prostorih, uničena in navajati se morajo na popolnoma novo razporeditve.

Študentska organizacija se hoče hotenjem študentov čimbolj približati, organizirala bi ekskurzije, razstave in še marsikaj, pa nima denarja. Brez tega pa morejo študentje akademije na pot le sami. Pri vatno. Tako se vsaj nikomur ni treba podrežati, razen — samemu sebi.

Posebno zadnje čase navezujejo stike z ostalimi jugoslovanskimi likovnimi akademijami. Tako bodo vse tri akademije pripravile letos skupno razstavo. Ljubljanci bodo sodelovali še na zagrebškem študentskem majskem festivalu, za sodelovanje v počitnicah pa se še dogovarjajo.

Od 72 slušateljev prejema štipendije približno polovica. Večino od teh podaljuje Svet za znanost in visoko šolstvo. Ostali si povečini pomagajo s subvencijami ali s honorarnimi zaposlitvami. Vsi se zavajajo, da jih študij veliko stane, držati pa se morajo osemurnega delovnika. To jim seveda tudi onemogoča večje zaposlovanje. Kljub temu se dva študenta vozita poučevati risanje celo izven Ljubljane.

Razen na brucovanjih, pravijo, ne pride do pravega stika med profesorji in študenti. Posebno pogrešajo to povezavo pri študiju. Študentje morajo svoj pogled na sliko vsiknjati s profesorjevim likovnim svetom. Tako so bili študentje prisiljeni na ločitev med študijskim delom in svojim svobodnim delom. Ni rečeno, da drug drugega ne bi dopolnjevala, že takoj pa je občutiti neko nesorazmerno. To nesodolovanje je prišlo do izraza tudi pri podeljevanju letošnjih Prešernovih nagrad. Z vse akademije jo je prejel le en študent s kiparskega oddelka. Zakaj je ni dobili nihče od slikarjev, ni znano. Prepričani pa so, da bi jo marsikdo zaslužil.

sprehod po ateljejih

Predstavljajte si, da govorite z nekom, ki vam govori o sebi, pa ne stori ničesar, da bi vas prepričal. Nikoli mu ne boste mogli popolnoma zaupati, ker nikoli ne boste vedeli, kdo je. — Tega sicer ne moremo popolnoma prenašati na naš primer, zato naj nam služi samo kot ilustracija.

Študentje, ki so pripravili naš obisk na akademiji, so se zavedali, da nas morajo seznaniti z njo z vseh strani in da moramo izkoristiti čas, ki nam je na razpolago, čimbolj intenzivno. Napotili smo se torej kar v ateljeje.

Na vratih napis: specialka.

V ateljeju sama dekleta (oprostite, povečini že poročene). Kmalu nam tudi razlože: to v bistvu ni specialka, ampak peti letnik, zadnji po starem učnem programu. Po novem programu je namreč zadnji že četrti.

V prostoru pet stojal, obrnjenih proti modelu. Za model služi punčka na starinskem stolu.

Aniko Hladnik sem poznal že od prej, saj včasih sodeluje z vinjetami pri našem listu. O sliki, ki jo je imela pred seboj, je povedala: »Zanimajo me predvsem barvni odnosi, kompozicija. Rada bi naredila kvalitetno sliko, o kakšni umetnosti se ti še ne da govoriti. Vse to se šteje v redno šolsko delo...«

V tem ateljeju so še Helena Berce, Albina Nerad, Irina Kralj in Subert (por. Rajhman).

Uradne otvoritve nove stavbe akademije za upodabljajočo umetnost še ni bilo, čeprav uporabljajo študenje ateljeje in predavalnice v njej že vse letošnje študijsko leto. Odzvali smo se vabilu študentske organizacije na akademiji, naj jih obiščemo in o njih kaj napišemo. Beležnica in fotoaparati pa nista mogla zapisati vsega dogajanja v ateljejih med mladimi slikarji in kiparji. Ker tisti prostor med modelom, platnom in slikarjevim čopičem nikakor ne more biti samo prazen prostor. In tisti mir, ki vlada v ateljeju, ne more biti pravi mir. Samo poskušali smo dojeti njihovo specifično razporeditve, za tisti čas smo se podali v njihov svet. V vsakem od teh mladih ljudi pa je še nekaj, kar je lastno samo njemu. Vsakdo ima svoja posebna stremiljenja, ki jih sicer zdaj pri študiju podredi učnemu programu, popolnoma odpovedati pa se jim ne more. Že ob vstopu na akademijo je bil cilj vsakega od teh ljudi, da nekoč izrazi nekaj svojega, na svoj način, da najde »svojo umetnost«. In prav iz tega morda izhaja tudi vse tisto, kar te mlade ljudi družijo.

Tudi v sosedni sobi, kjer dela moška polovica tega letnika, so nam o svojem delu povedali, da so njihova umetniška stremiljenja še v glavnem obrtniška. Vendar pa se v prostem času že lahko bolj posvetijo poglabljanju v lastni umetniški svet. Slikarsko abecedo morajo že popolnoma obvladati. Pohl Emil, Drago Hrvatski, Albin Kramberger, Vlado Pirnat in Hozo Dževad, ki imajo tu svoj delovni prostor, z novo zgradbo niso preveč zadovoljni. Način njihovega dela, pravijo, ni v sozvočju z arhitekturo, ki je taka, kakor da se ne bi ozirala na njeno sedanjost in funkcijo. Lom svetlobe ni ugoden za model, posivi ga.

V ateljeju drugega letnika, ni bilo ob našem prihodu še nikogar. To je eden večjih prostorov, napolnjujejo ga velike papirne ploskve, z akti v naravnih velikostih. To je anatomski risba, na renesančnih principih, kjer mora biti točno izrisana vsaka mišica. Poskušajo se v glavnem ogledati.

Tretji letnik. Model: žena v črnem. Spet tri dekleta (spet menda vse poročene, ena prav gotovo).

Prvič vam pride misel o nekem posebno napolnjenem prostoru in o tišini, ki ti stalno pripoveduje svojo neizgovorjeno besedo.

... in dekle, ki s čopičem v desni roki in s čopičem v levi roki nanasa na platno temne tone barv. Svet, ki vsakdo ne more vanj. Mogoče ga zasluži čisto slučajen obiskovalec ali pa zelo občutljiva umetnikova notranjost. Dekleta so bila pač šolsko indifferenta.

»Zanimajo nas predvsem tonski odnosi... Naš profesor hoče resen študij, to sliko delamo že en mesec, pa še ni končana. Brišemo in začnemo na novo...«

Pa vendar so mi povedale Ida Brišnik, Meta Kraigher in Slavka Cufar več kakor so mi...

Tudi v sosednjem ateljeju tretjega letnika, kjer je le eno dekle in pet fantov, so bili skeptični v svojem odgovoru:

»Profesor Stupica z nami ni preveč zadovoljen. Pravi, da smo premalo elastični. Včasih nam dela težave še risba. Vendar vse naše delo je samo iskanje. Išče pravi pristop k risbi...«

V zadnjem letniku pa: »S svojimi slikami hočemo ven iz šolske forme, pokazati moramo svoj lastni barvni izraz. Seveda pa je pomoč profesorja še vedno potrebna.«

»Letos končate študij in začnete delati samostojno; ali se ob tem čutite dovolj močni za življenje?«

»To vsekakor. Umetniki pa tu še ne postanemo. Naučimo se obrti, pravo delo se začne šele potem.«

Na hodniku smo se srečali s študentom iz Indije, ki tu študira na specialki kiparstvo.

»Kako...«

»O, dobro! Srečno, Vishwaraj Mehra!«

Ateljeji kiparskega oddelka niso bili tako polni. Bil je čas črnog kosila in večina je že odšla. V ateljeju prvega letnika pa smo kljub temu lahko videli proces »prenašanja z mavca na kamena. To leto delajo samo glavo, naslednje leto pa je na vrsti že telo. Vendar morajo obvladati najprej torzo; šele potem se lotijo cele figure. To je popolnoma akademsko delo, za modele jim služijo kopije kopij starih grških spomenikov. In tako do konca. V zadnjem letniku se morajo lotiti še zadnjega »velikega akta. Potem pa začnejo svobodno. Najvažnejše jim je seveda diplomsko delo, poleg vseh ostalih teoretičnih stvari.

Ustavil sem se ob aktu, za katerega je avtor Branko Konevski prejel letos Prešernovo nagrado.

»Tvoji občutki?«

»Skoraj nisem pričakoval. Dobil pa sem več veselja za nadaljnje delo.«

»Kaj še lahko poveš o kipu?«

»To je moje redno študijsko delo. Zelo točno sem se držal modela.«

»Kam pa po diplomu?«

»Ne vem še ničesar...«

Tako je bil naš sprehod po ateljejih končan. Vdružje, ki vlada v vseh teh prostorih, nam je povedalo včasih veliko več kot besede.

za okroglo mizo

Ko smo že sedeli in se razgovarjali o vseh mogočih stvarih v zvezi z akademijo, sem se pozanimal še za njihov odnos do sodobne umetnosti. Zapisal sem si glavne misli iz tega razgovora, pri katerem so sodelovali isti študentje kot prej pri razgovoru o problematiki akademije: Srečko in France ter Drago in Moma.

Moma: »Po končanem študiju akademije se dobi neko obrtniško znanje v realističnem smislu. Iz tega znanja izhaja tudi vse nadaljnje izpopolnjevanje. Vsa likovni umetnik mora prenesti svoje notranje težnje, naj bo na plastiko ali na sliko. Včasih se pri tem oddaljimo od realizma. Res je, toda vsi hočemo biti sodobni in moderni. Nekaj je gotovo v tej umetnosti tudi šarlatanskega, vendar ne v toliki meri, kakor se včasih govori.«

Drago: »Tudi figurativnost je včasih lahko slaba... Jaz, konkretno, nisem za abstrakcijo. Vem pa, da je to produkt časa in da se popolnoma sliče s tempom sodobnega življenja. Končno pa je tudi lahko ugoditi, kaj je dobro in kaj je slabo.«

Moma: »Preveč se občuti pomanjkanje kvalitetne strokovne ocene.«

Drago: »Tako blizu smo tej umetnosti, da je ne moremo še dokončno oceniti. Tudi čas lahko naredi svoje.«

Meni figura največ pove in pomeni, čeprav v njej ne najdem toliko kot v abstrakciji. Abstrakcija je

trenutno v nekem zaostanku, prenapolnjena je. Če je abstraktna umetnost anonimna, izgubi ves svoj smisel, pri realistični pa je drugače. Sicer pa je vsa ta dejavnost pozitivna. Važno je da delaš. V kvantiteti je tudi kvaliteta.«

France: »Tudi umetnost ima svoj razvoj: ali propada ali pa se razvija. Kje smo zdaj mi, kaj predstavlja naša umetnost, tega ne moremo reči. Vemo le, da ima vsak čas svojo umetnost, vemo pa tudi, da je sodobniki nikdar niso mogli pravilno oceniti. Danes je morda najbolj občutno pomanjkanje likovne vzgoje. Vsakdo je odvisen samo od sebe in popolnoma razumljivo je, da se bolj ogreje za figurativno slikarstvo, ker ga bolj razume.«

Srečko: »V sodobni umetnosti je poplava stilov. Ko umetnik uspe, mora veliko delati, ljudje hočejo njegova dela. Jasno je, da vse ne more biti kvalitetno. Za to je odgovorna kritika. Značilno za naš čas je, da sta se kritik in trgovina povezala.«

Drago: »Ne smemo in ne moremo slepo zavračati. Ravno likovna umetnost je bila tista, ki je Jugosla-

vijo predstavljala povsod v tujini enakovredno z ostalimi z veliko večjo tradicijo. Perspektive umetnika so danes pri nas nejasne, mislim, v materialnem smislu.«

Srečko: »Publika se izgovarja na nerazumevanje. Saj ni princip umetnosti, da bo vsakomur razumljiva. Vedno je bila korak pred časom. Važno je tudi, kako k umetnini pristopaš. Na primer, tehnikičar bo na neko plastiko gledal samo s tehničnega stališa; kako se plastika uliva...«

Drago: »Zgodi se tudi, da so nekatere umetnine narejene samo zaradi originalnosti, ne pa zaradi izpovedovanja umetniške resnice.«

Ta zapis našega razgovora je približen in nekoliko skrajšan. Če bi ga hoteli nadaljevati, bi ga lahko. Vendar smo bistvo problema že prešli.

Rekli smo še besedo o študijski sobi, v kateri smo sedeli, o tem, kako jo bodo uredili, kako bodo v njej pripravljali razstave, kako se bodo tam shajali. Prijateljsko smo se razšli. Včeraj se še nismo poznali, od danes naprej nismo samo znanci.

- Moma Vuković – Med realizmom in abstrakcijo
- Srečko Koci: »Umetnost vedno pred časom«
- Dušan Tršar ob svoji plastiki v ateljeju akademije

Piše:
Jože Prešeren
Foto:
Joco Žnidaršič

Popoldne iz Naselja v kino. Včasih je vredno žrtvovati dve uri za ogled dobrega filma. Tudi to je del študentskega življenja in — izobraževanja

Kaj je z večerno filmsko šolo?

Ze nekaj časa se je v naši kulturni javnosti razpravljalo o ustanovitvi večerne filmske šole, pri čemer pa se je diskusija omejila več ali manj na ugotavljanje razlogov, ki govorijo za ali proti njenemu obstoju. Pričujoči članek nima namena, da bi se pridružil tem razglabljanjem, temveč bo v kratkih črtah skušal čisto informativno spregovoriti o tem, kakšna je zamisel o delovanju in smotru omenjene šole. Da bi dobil potrebne informacije, sem se obrnil na tov. Borčič Mirjano, predsednico filmske komisije Sveta Svobod in prosvetnih društev okraja Ljubljana, ki so tudi dali pobudo za ustanovitev večerne filmske šole.

Zamisel o potrebi za tako šolo se je pojavila v lanskem letu po seminarjih v Ljubljani in Kamniku za prosvetne delavce, kot tudi po posvetih s prosvetnimi delavci na področju okraja v sezoni 1961/62. Analiza teh seminarjev in posvetov je pokazala, da se na področju filmske kulture udeležuje več prosvetnih delavcev, ki jim pa manjka neka načrtna filmska izobrazba. Zato je omenjena filmska komisija na posebnem sestanku zadolžila manjši odbor, da pripravi osnutek večerne filmske šole. Poglavitni principi za ta osnutek pa so bili predvideni že na tem sestanku. To so: višješolski nivo študija in temu primerna organizacija šole, poudarek na formiranju kadrov, potrebnih v filmskovzgojnem delu v šoli in v vseh oblikah izven šolskega filmskovzgojnega dela, poleg tega pa naj bo šola po svojem predmetniku dopolnilo študentom z univerze, akademij, višje pedagoške šole in ljubiteljem filmske umetnosti, temeljna izobrazba bodočih filmskih delavcev, filmskih kritikov

in publicistov, katerim naj nudi bazo za nadaljnji specializirani študij. Po teh principih je izdelala komisija podrobnejši predlog učnega načrta za šolo, ki v glavnih obrisih obsega naslednje: Študij naj traja štiri semestre, in sicer tako, da bi bilo v vsakem semestru od 130 do 160 učnih ur, poleg tega pa tedensko vsaj 4 ure za obvezne projekcije in seminarske vaje. Predavanja bi bila trikrat tedensko v poznih popoldanskih in večernih urah, največ štiri ure dnevno. Predmetnik je komisija razdelila na tri oddelke, in sicer na oddelke za filmsko teorijo in estetiko, oddelke za zgodovino filmske umetnosti in oddelke za filmologijo. Oddelki za filmsko teorijo in estetiko bi predmetnik razdelili na 140 ur, oddelki za zgodovino filma bi posredovali snov v 80 urah, oddelki za filmologijo pa v 60 urah v 4 semestrih. Za seminarske vaje in obvezne projekcije bi v 4 semestrih potrebovali 256 ur. Poseben del študijskega dela na šoli naj bi bil odmerjen sporazumno s predstojniki posameznih oddelkov in predavatelji za seminarsko delo in vaje.

Kot pogoj za vpis na šolo je predlagala komisija uspešno dokončano srednjo šolo, oziroma pri zelo aktivnih filmskovzgojnih in drugih delavcih po pristanku kolegija predavateljev in upravnega odbora diferencialni sprejemni izpit ali izredni vpis.

Študentje bi plačevali šolnino, s katero bi se krili stroški za predstave. Predavatelje in prostor naj bi plačeval okrajni Svet; ti stroški bi po predračunu anesli približno milijon dinarjev, kar nikakor ni pretirana vsota.

Šolo bi upravljal upravni odbor, v katerem naj bi poleg ustanovitelja sodelovali še predstavniki predavateljskega kolegija, slušateljev, zainteresiranih organizacij in ustanov. Ustanovitelj bo imenoval upravnika šole, ki šolo konkretno vodi, strokovno pa bi vodil šolo kolegij predavateljev, ki mu predseduje upravnik in je njegov član tudi predsednik upravnega odbora.

Namen večerne filmske šole torej ni v izoblikovanju profesionalnih ustvarjalcev, temveč v tem, da nudi dopolnilno izobrazbo iz osnov filmske umetnosti. S takšnim konceptom pa bi gotovo tudi dvignila splošno raven filmske kulture pri nas.

Omenjena filmska komisija bo v kratkem sklicala posvet vseh, ki se kakorkoli ukvarjajo s problemi naše filmske kulture. Tu bodo ponovno pretresli naloge večerne filmske šole in obravnavali vse pereče probleme v zvezi z njo. Zaključki s tega posveta pa naj dokončno pokažejo, kakšne so potrebe za njeno ustanovitev.

Ingo Paš

Ingo Paš

FILM, KI ZASLUŽI VSAJ ZANIMANJE

Trije režiserji amaterji: — K. Rakonjac, Z. Pavlovič in M. Babac, so povezali svoje prve poskuse, tri kratke filme, v skupen celovečeren film pod naslovom »Kaplje, vode, bojevniki«. Imenujmo njihovo delo poskus, drzno iskanje ali kakorkoli drugače, dejstvo je, da ta njihov poskus nikakor ni ostal na ravni začetniških prizadevanj, temveč pomeni pri vseh treh delih resne umetniške izpovedi, ki po svoji obliki in specifično filmskem izrazu ne zaostajajo za najboljšimi dosežki naše filmske proizvodnje.

Prva pripoved — »Žive vode« — posega s svojo temo v čas okupacije in tedanje razmere v Srbiji. Odlikuje jo dosledna filmska govorica, ki pripoveduje izključno preko slike; tu je dialog postal odveč. Kamera je svojo zahtevno nalogo opravila s pravo rutinsko veščino in z globokim smislom za subtilno pripoved, ki jo zahteva rahlo, prefinjeno stikana dramaturška zgradba fabule. Tek dogodkov poganja naprej povsem naravno, na določenih mestih z baladnim pridihom, nikoli vstljiivo. Kadri ruševin, lesenih kolib, kadri z otroki, vsi pripovedujejo na svojski, tih in zato grozljiv način o brezobzirnosti vojne in njenem uničujočem učinku. Snežana Lukić je svojo vlogo odigrala z veliko prizadetosti in občutja za tragično usodo dekleta, ki išče izgubljeno vero v človeka. Zaključna poanta je pretresljiva izpoved — uboj človeka, nem krik, obupno hrepenenje po človečnosti. Film predstavlja po svoji dramaturški zgradbi in filmskem izrazu najbolj dovršeno in čisto stvaritev od vseh treh del celovečernega filma.

Druga zgodba — »Mali kvadrati« — postavlja dogajanje v majhno bolniško sobo. Zato ima mnogo manj možnosti filmskega izražanja, pač pa je veliko bolj dramsko zasnovana. Dialog je tu nujen. Kljub takšni zasnovi je uspelo režiserju izkoristiti posebni način filmskega podajanja, zaradi česar ni zdrknil v filmano gledališče, temveč je v resnici ustvaril film. Prav zato, ker je upošteval posebne zakonitosti filma, njegove posebne možnosti, je zgradil dogajanje filmsko, to je s sposobnostjo vplivanja na gledalčevo pozornost, izpovedovanja s sliko in ne le z govorom. V filmu je nekaj izrednih

kadrov: pogovor med bolnikoma, katerih obraza sta obrnjena vsak na svojo stran, smrt bolnika ob oknu z močnim učinkom ponovitve prejšnjega padca, obupen krik zvonca. Poanta je izredno lepa, z globoko filozofsko vsebino; svet zunaj nas je takšen, kakor si ga znamo ustvariti.

Tretji film — »Kaplje« — je po scenarijski plati najšibkejši od vseh treh. Zgodba je preveč skonstruirana, obroben komentar nasprotuje po svoji narativnosti filmskemu izrazu in je zato neučinkovit. Vendar so odlike filma močnejše od njegovih slabosti. Tako so izvrstni posnetki s ceste, ki nam prikazujejo košček našega vsakdanjega življenja. Posebno presenečenje v filmu pa je Olga Vujadinović,

ki je pravo odkritje. Njena nenavadno sproščena in doživljiva igra daje ton celotnemu filmu; zaradi nje film zaživi. Konec filma je mrtev, ne izpove nam nič bistvenega, novega; zato bi lahko brez vsake škode odpadel.

Filmska trilogija »Kaplje, vode, bojevniki« je več kot samo poskus; je stvaritev, ki ima močno potenco umetniške izpovedi in pomeni lep prispevek k oblikovanju našega umetniškega filma. Toda očitno je, da ni našla odziva pri publiki. Film so po treh dnevih predvajanja ukinili s sporeda. Mar bomo znova stali pred nerešljivo uganko komercialnega in umetniškega filma?

Ingo Paš

FUNKCIJA FILMA IN TELEVIZIJE

V prejšnji številki smo rekli, da sta dva osnovna elementa sedme umetnosti ton in slika. Za to smo rekli, da se imenuje še »dramaturški element«. Pri snemanju tona moramo računati še na eno posebno lastnost, ki se imenuje »obeležje prostora«. En in isti zvok drugače zveni v notranjosti (hodnik, soba), drugače pa v exteri (na ulici, v gozdu, na morskem obali). To je zelo važno, kajti film in televizija se poslužujeta tega elementa za dimenzioniranje prostora.

Snemanje tona je zelo dolg proces in končno tudi zelo dolgotrajen za tehniško osebje. Snemanje tona se je pričelo z razvojem elektronike in izboljševanje tega je v tesni zvezi z napredkom te čarobne znanstvene discipline.

Snemanje je lahko sinhrono ali nadsinhrono. Sinhrono je, če snemamo ton istočasno kot sliko. To lahko uredimo tako, da je na isti osi filmska kamera in priprava za snemanje tona, ki je v bistvu magnetofon, ker dela na istem principu. Ta metoda se uporablja redkeje. S tem se doseže absolutna sinhronizacija, to je gi-

banje ustnic in glas se ujema. Edini film, ki je pri nas sneman po tej metodi od prvega do zadnjega kadra, je »Tovariš predsednik centerfor«.

Pogostejše se uporablja kombinirana metoda: važnejši kadri po sinhronizirani metodi, ostali pa po nadsinhronizirani.

Nadsinhronizirana metoda je v tem: filmska kamera snema kadre na off (to je samo sliko). Ko pa se snema celotni material, jo laboratorijsko obdelamo do pozitiv (o montaži bomo govorili kasneje). Trak se prenese v tonski studio. Tonski studio mora odgovarjati vsem zahtevam akustike v zaprtih prostorih. Najboljše tonske studije ima Sovjetska zveza; ti se odlikujejo po enostavnosti funkcioniranja. Ob glavni dvorani je še več manjših zelo važnih prostorov za snemanje tona in spikerska kabina (pri snemanju tona za reklame, dokumentarce in dnevnike). Obdelani trak se razreže na določeno dolžino, iz tega pa se potem naredi neskončen trak (oblika kroga) tako, da se lahko neprekinjeno prikazuje. Na nasprotnem kraju studia je filmsko platno. Akterji

filma so v studiu. Vsak ima nalogo, da vadi svoj govor. Pravzaprav se dogaja naslednje: igralec gleda svojo vlogo, vadi gibanje ustnic (na platnu) in izgovor. Ta čas je relativen, ker je odvisen od individualnih sposobnosti posameznikov. Ko se uvežba, začnejo s snemanjem. Cesto se dogaja, da se morajo določeni kadri večkrat ponoviti, predno dosežejo zaželen uspeh. To je stvar režiserja. Ves govor se snema na magnetofonski trak, ki teče z isto hitrostjo kot teče filmska kamera pri snemanju ali reprodukciji. Ti traki so širši kot navadni, tako imenovani domači magnetofoni, vendar je princip delovanja, kljub nekim konstrukcijskim razlikam, isti.

Vsak ton v filmu je sestavljen iz treh delov: govora, glasbe in šumov z efekti. Navadno se po govoru snema glasba in šumi z efekti. Proces snemanja glasbe je isti kot pri snemanju govora.

(Se nadaljuje)

Piše Ratibor Jonović

Pred nekaj dnevi se je iz Beograda vrnila mlada slovenska interpretka zabavne glasbe — študentka pravne fakultete, Barbara Jarc. V Beogradu je že drugič zaporedoma nastopila na oddaji radia Beograd — Mikrofon je vaš. Na prvi oddaji — ta je bila pred mesecem dni v Sloveniji — je nastopila v skupini pevcev — amaterjev, ki so jo ocenjevali profesionalci. Žal pa je že takrat niso ocenjevali, (to smo žal šele sedaj zvedeli), tako da sta takrat zmagali Sarajevčanki, duet Hlaća-Mandić.

V Beogradu je Barbara nastopila kot članica žirije ter zapela priljubljeno »Barvice si kupi«. V ocenjevalni komisiji so bili še Lola Novaković in »Miki« Jevremović.

Zanimivo je podrobneje pogledati vprašanje, kdaj postane pevec profesionalac. Popolnoma jasno je, da takrat, ko prejme delovno knjižico, v kateri piše umetnik. Žal si nekateri prav po svoje tolmačijo in prireajo naziv, pač po potrebi. Tako »Barbka« ni mogla dokazati, da je amaterka, pa čeprav ima precej manj javnih radijskih in TV nastopov kot ostali pevci, ki so po njihovi logiki — amaterji. Vsekakor je bila deležna velikega priznanja, ko je kot članica žirije odločala o zmagi mladega pevca. Toda saj je tudi sama zapela. Dejal sem že, da z uspehom. Toda, ali ne bi bil ta uspeh prepričljivejši, če bi jo predstavili kot nado slovenske vokalne zabavne glasbe. Pravičniki smo, da bo »Barbka« uspešno zamenjala stare gardo slovenskih vokalistov, in prav zato nas skrbi sloves, ki si ga lahko najlaže zapravi na takih, sicer dobro mišljenih nastopih.

Sicer pa ji želimo še obilo uspeha na njeni umetniški poti; upamo tudi, da se bo čedalje bolj pojavljala na sporedu radijske in TV postaje.

Amater ali neamater?

Piše:
Eleazar
Lipsky

4

Tiger v noči

»Torej...« Fant je okleval. »Menim, da sem mislil na tisto Emmalou. Bila je precej prijazna...« Kar oslabil je v zadregi. »Ona bi lahko pričala zame,« je upajoč dodal. »Precej sem mislil nanjo, odkar ležim tukaj.«

Odvetnik je odkimal. »To kar pozabi! Ona je bila Choateyeva dekle in ona ti bo porinila pištolo naravnost v roko.«

»Tega ne morem verjeti!«

»Ona bo njihova glavna priča.«

»Oh, res?« Po trenutku molka so se v rumenih očeh nabrale solze in debele kaplje so curile v blazino. Mišice vratu so mu, nemočne in naslonjene nazaj, krčevito delale.

»Oprostite mi ta jok,« je fant nesrečno zašepetal. »To vse me tako skrbi. Vsakdo, policaji in gospod Hiley, vsakdo me je spraševal stvari, ki jih ne morem povedati, toda nobenega na svetu ni, da bi mi pomagal, morda niti vi ne.«

Phillips je stopil od zamreženega okna in se ozrl navzdol. Na dvorišču so se nekateri okrevanci sončili. »Le izjoči se,« je potrpežljivo rekel in čez nekaj časa si je fant obrisal nos ter dejal: »Čudna

ELITNI ALI VELIKI ALI SAMO PLESI

Mnogo je pri nas bilo govora o plesih, od maturantskih pa preko najrazličnejših brucovanj do velikih plesov, ki jih prirejajo najrazličnejše organizacije, združenja in društva.

Vendar je po vsakem takem plesu bilo precej obiranja, ki so dosegla že nivo, da je prišla organizacija v vprašanje.

Inspiracijo za ta članek sam dobil po obiskih na nekaterih brucovanjih in maturantskem plesu, ki je bil pred kratkim v Mariboru. Večkrat je slišati pripombe, da so se brucovanja izrodila. Toda ko sem se vprašal za odgovor, sem ga dobil, vendar le delen. Pred leti se ni končalo vsako brucovanje s pretepom. Danes je to že obvezno. Prišlo je sicer od tega, toda to so bili le interni. Danes je najboljša točka brucovanja pretep. Pred leti smo se pogovorili o točkah zabavnega sporeda, danes pa je glavna tema pogovora, kdo je pričel pretep in s katero roko je kdo koga najprej udaril. Kje je tu vzrok? Morda komercialno stališče organizatorja, ki spusti v dvorano vsakogar. Če je to vzrok, bi lahko našli mejo med komercialno in previdnostjo, pa bi bili rezultati precej drugačni.

Brucovanje je za dekleta, brucke, repriza njihovih maturantskih toalet. Nekatera dekleta prihajajo s širokimi krili in z ogromnimi metri tila na sebi, druga s kostumi, ozkimi krili, modernih linij, vendar se od predhodnic nikakor ne razlikujejo. Da, razlikujejo se le po »krojaški« širokosti. Za fante je ta problem mnogo manjši; temna obleka. Bele ro-

kavice? Zgodi se, da jih nekateri na maturantskem plesu nosijo. Vendar to zato, da ne bi dekletu umazali bele obleke. Če je to vzrok, potem si ne moremo očitati malomeščanstva. Toda če je tu kak drug vzrok, potem izpade on neresen. Prav to je vzrok »vroči krvi« mnogih. Stvar se je tako razširila, da so pričeli nekateri časopisi posvečati kar cele stolpce temu problemu. Toda problem ustvarjajo le taki, ki ne morejo biti »malomeščani«, a mislijo po »malomeščansko«. Ze sama beseda »malomeščan« je prežvela in pomeni danes pri nas absurd, ali če hočete, najbolje okarakterizira nenormalnega človeka.

Na vsakem svečanem plesu se zahteva neka mera dostojnosti zunanjega videza posameznika, toda če kdo zahteva kaj več, mu lahko vsakdo mirno pove v obraz svoje mnenje o njem. Večkrat zabeležimo na lepkih, nekateri so prav nemogoči, vabila na razne plesne. Poznamo elitni ples, veliki ples in še kak drug. Verjemite mi, bil sem na vseh plesih s takimi ali podobnimi titulami, a med njimi ni nikake razlike. Pri vseh pridejo ljudje s približno enako mentaliteto. Eni zato, da se naplešejo, drugi zato, da se ga »nacukajo« in tretji zato, da se pokažejo. Prvi in drugi so preprosti in skromni, oni tretji so najnevarnejši. Najmanj zapravijo, največ govorijo po plesu, »kako se je lepo«, in vsi bodo povedali o »nakom«... To, če boste kdaj čitali lepake, naslovljene z »elitni, veliki, ali samo »pies«, naj vas ne zmede, kajti na plesu bodo »elitni, veliki« in tudi taki, kot ste vi.

Ivo Straki

Tema, o kateri se še ni pisalo

Pred kratkim je urednik TV zabavnih oddaj odgovarjal na vprašanja novinarja Ritma (centralna jugoslovanska revija za jazz in zabavno glasbo) o temi Televizija in zabavna glasba. Med drugim je odgovoril tudi na vprašanje, ki se je nanašalo na jugoslovanske festivale zabavne glasbe.

Omenil je opatijski festival in očitke odbora, češ da mi ta festival ignoriramo. Tudi to, kar se je zgodilo, govori prav o nasprotju. Vsako leto se odvija poleg vseh festivalov še tekmovanje za najboljšo popevko Jugoslovanske radiodifuzije; to tekmovanje temelji na sistemu ocenjevanja posameznih komisij radijskih postaj. Ta popevka zastopa Jugoslavijo na tekmovanju za najboljšo popevko Evrope. Jugoslavija je doslej nastopila dvakrat, obakrat sta nas zastopali popevki Jožeta Privška (leta 1961 Neke davne zvezde v izvedbi Ljiljane Petrović, leta 1962 pa Ne prižigaj luči v mraku v izvedbi Lole Novaković). Popevki sta v res veliki mednarodni konkurenci dosegli lep uspeh. Prvič se je Jože Privšek uvrstil na osmo mesto, leta 1962 pa še na peto mesto. Ker imamo v domovini že preveč festivalov zabavne glasbe, so se pristojni delavci odločili, da bodo izbrali popevke, ki zastopa Jugoslavijo na evropskem prvenstvu, združili z opatijskim festivalom; tako bo torej popevka, ki bo na tem festivalu odnesla največ priznanj, zastopala Jugoslavijo v inozemstvu.

Pravilna odločitev, nobeden ji ni nasprotoval; organizatorji so se obvezali, da bodo termine za oddajo skladb objavili pravočasno v dnevnem časopisu vse države.

No, in tu prične tisto, kar sem povedal že v uvodu, kontradikcija v očitkih. Organizatorji so res objavili v časopisu (dnevem), morda tudi v kakem tedniku, vendar ni v nobenem slovenskem časopisu izšla niti črka o terminih, do kdaj je treba kompozicije odposlati. Prišel je le interni dopis na RTV Ljubljana, in še ta poslednji trenutek. Tako je Jože Privšek zvedel za roke oddaje tri dni pred določenim časom. Na hitro roko roko je napisal kompozicijo in jo odposlal v Zagreb nekemu piscu tekstov. Prvi dan po poteku rokov je prejel Jože Privšek pismo, v katerem piše renomirani avtor mnogih tekstov popevk med drugim tudi tole »... dragi Privšek, izвинi mi, ali u životu se još nisam toliko namučio da bi napisao, ali nisam uspeo...«. Tako, letos bo potekalo popevkarsko prvenstvo brez Jožetove skladbe; tudi v areni najboljših evropskih skladateljev ga bodo pogrešali, saj je bil tu že star znanec. Upamo pa, da bo prihodnje leto srečnejši in bo kakemu drugemu ali istemu piscu tekstov pravočasno »prišlol«.

In še kot »post scriptum«. Ritalm je objavil intervju z Dušanom Hrenom, vendar odstavka o festivalski politiki nismo zabeležili.

Ivo Straki

reč, gospod, enega očesa ni več, pa vendar postane pod obvezo še vedno mokro, kadar drugo, zdravo oko joče.«

Odvetnik je postal jezen. »Povej mi o Fatsu in Rockyju!«

»Celo vi mi ne verjamete?«

»Ne vem, kaj naj bi verjel.«

»Jaz sem nedolžen,« je rekel fant s ponosom.

»Jaz ne poznam teh dveh ljudi.«

»Ali bi hotel premisliti vso stvar?«

»Premišljevanje ne bo spremenilo resnice.«

»To sem slišal tudi prej.«

»Gospod, ali ste hudi name?«

»Ne.« Nemirno si je Phillips oblekel plašč in obstal, vrteč svojo ovratnico. »Če je to tvoja zgodba, potem bom temu primerno tudi pripravil obrambo. Ampak tu je še ena stvar. Če te bodo ti tički tu notri skušali pridobiti, nikar ne pričakuj, da boš pravdo dobil. To je premišljen unor in državno tožilstvo ima svoj režim — ne samo proces! Prišel boš na obravnavo, pa če jo dobiš ali izgubiš. Je to jasno?«

»Da, gospod.«

Odvetnik je mrko pogledal. »Ne vem zakaj se spuščam v take stvari, prisežem, da ne! Zbogom!« Jezno je prikimal, nataknil sive rokavice in zapustil bolniški oddelek. Izbruh starčevskega smeha ga je spremljal.

x

Phillips je bil poslovni mož iz Harlema, zaščitnik nekega mestnega gledališča, svetovalec v trgovinski zbornici v soseski, sodelavec v krajevem tisku, dekan v svoji cerkvi, goreč soprog in dobro razpoložen oče treh duhovitih čilih deklet — najstarejša je bila ovenčana poetinja na kmetijski šoli. Njegova okusna obleka je izdajala znake uspeha. Cutil je, da sonce sije nanj in sčasoma, če bo šlo vse po sreči, lahko pričakuje celo sodniške časti. Njegova pisarna je bila vzor učinkovitosti in vse to je dosegel že v svojih zgodnjih štiridesetih. Njegov obraz je bil gladek in miren.

Pretekli so meseci in bil je prezaposlen s svojim nakazanim določenim primerom. Zanemarjal je svoje službeno delo, hrbtenico svojega poklica v divjih pripravah na obravnavo z naslovom: Dickin-

son, Edw. proti ljudstvu itd.; njegova široka mapa konopljne barve se je večala vsak dan. Dirjal je po okolišu za municijo proti klientski Hillegasove, pregovarjal prijateljske policaje za zapisnike, pred zrcalom v kopalnici razvijal zamotane zaključke in zagrenil ženo in hčerke z odtujenostjo duha. Na večer pred sojenjem so mu šklepetali zobje od napetosti in utrujenosti. Njegova družabnika, Zack Pitkowski in Joe Kerrigan, utrjena veterana, sta bila zaprepaščena.

Domenili so se za zmenek v restavraciji Guido, kamor so zahajali ljubitelji dobre neapeljske kuhinje. »Od nas pričakujejo, da branimo fanta, ne pa da pričenjamo križarski pohod. Ko bomo opravili, čim bolj bomo mogli, je ostalo prepuščeno poroti. Prenehaj si delati skrb! Nisi ti ubil moža, fant ga je.«

Phillips je stisnil svoje tresoče roke med kolena. »Prepričan sem, da je fant nedolžen, toda kako naj to dokažemo?«

»Seveda je nedolžen,« je prikimal Pitkowski, strel obrabljen frazo, »in jaz imam srčno napako. Ne pričakujte, da se bom gnal do smrti. Tega ne bi storil niti za najboljšega klienta na svetu.«

»Ne morem verjeti, da nas ima za norce,« je rekel Phillips zdaj z omahujočim glasom. »Ne verjamem, da je tako prebrisana.«

Pitkowski je srknil iz kozarca konjaka. »Ne smem se razburjati, ne smem se pustiti motiti,« je intoniral kot del neke zaobljube. »Tale primer mi že ne bo prinesel nagrade.«

»On je prijeten fant,« Phillips se je v mislih vrnil na svoj poslednji razgovor v jetnišnici. Videl je sebe, starejšega moža z razjedenimi čustvi, ki je z zagrenjeno jalovostjo zrl fantov mirni nasme. Nagibal se je celo k temu, da bi se strinjal s Kerriganovo ugotovitvijo.

»Ne moreš pomagati človeku, ki tega sam noče.«

Emmalou Howard je zapustila službo pri »Madame Bertha«; tako je odvneti potreboval precej bistroumnosti, da jo je odkril v neki brivnici na gornjem delu Lenox avenije. Phillips si je naročil manikuro in jo skrivoma ogledoval izpod vroče bri- sače, ki mu je delno zakrivala lice. Njegove oči so plavale v vlažni toploti.

INDEKS IN... BELA ŽOGICA

Absolvent gozdarstva, Bojan Kerin, igra v času, ko berete »Indeks«, na mednarodnem prvenstvu Romunije v namiznem tenisu v Bukarešti. Pred odhodom na to tekmovanje je Bojan na zastavljena vprašanja odgovoril takole:

■ Kakšen uspeh pričakuješ na tem tekmovanju? »Upam, da se bom prebil preko prvega kola. Moštveno (poleg njega bodo zastopali barve Jugoslavije še Marković, Vecko in Korpa) pa bi morali zasesti eno od prvih mest.«

■ Telesna vzgoja pri študentih na tvoji fakulteti? »Zelo pomanjkljiva.«

■ Koliko časa ti vzame trening? »Treniram štirikrat tedensko po 2 uri in prav v zadnjem času še več; nikoli še toliko kot zdaj.«

■ Ali trpiš študij zaradi športa? »Studiram po starem sistemu in upam, da bom diplomiral prihodnje leto; takrat bom tudi star 25 let in mislim, da to ni preokračna starost za končanje študija.«

■ Kakšno vlogo igra športna sreča pri namiznem tenisu?

»Zelo majhno, do neke mere je važno le razpoloženje in koncentracija pred tekmo, še bolj pa med njo.«

■ Tvoj največji uspeh doslej?

»V igri parov sem skupno s Teranom na mednarodnem prvenstvu Madžarske l. 1960 osvojil prvo mesto. Istega leta sem na mednarodnem mladinskem turnirju v Romuniji zasedel med najboljšimi mladinci Evrope drugo mesto za Markovićem. V zadnji sezoni sem se med najboljšimi namiznoteniškimi igralci Jugoslavije dvakrat plasiral na tretje mesto in se s tem uvrstil v ožji krog izbranec za državno reprezentanco.«

■ Ali potuješ na svetovno prvenstvo (prihodnji mesec) v Prago? »Mogoče, vendar le kot gledalec.«

■ S kakšnim športom se poleg nameznega tenisa še ukvarjaš? »Pozimi mi je zelo pri srcu smučanje (priatelji pravijo, da Bojan kar dobro obvlada dilce), poleti pa se čisto odpravim na »vandranje« v gore.«

■ Kam najraje zahajaš v Ljubljani? »Igrat ping-pong in pa v kino; filmov vidim kar precej; posebno so mi pri srcu dobri kavbojski filmi.«

■ Ali bereš Tribuno? »Berem, če jo dobim, kajti na dom je ne dobivam (baje absolventi ne dobijo več Tribune?).«

■ Kaj več o delu študentske organizacije na tvoji fakulteti? »Zal le malo, sem pač absolutent.«

■ Tvoji načrti za prihodnost?

»Še leto dni študija, nato pa — kot sem že omenil — diploma, potem pa me čakajo vojaki. Običajno je športnega udejstvovanja konec, ko se vrneš iz vojske, kajti med enoletno odsotnostjo izgubiš stik s športom, in tudi nekako starost se že počuti.«

■ Zadnje vprašanje je obenem prognoza za aktualni športni dogodek. Izid četrtkovnega srečanja med Olimpijo in Spartakom iz Brna? »Zal si tekme ne bom mogel ogledati, kajti takrat bom že v Bukarešti, prepričan pa sem, da bomo zmagali vsaj z 15 točkami razlike, kar bo, upajmo, zadostovalo za uvrstitev v polfinale.«

T. Z.

86:83 (47:36) Pirova zmaga Olimpije na GR

Nekaj manj kot 5000 gledalcev je v četrtek zvečer nezadovoljno odhajalo s tekme med najboljšima moštvoma Českoslovaške in Jugoslavije. Ljubljanska Olimpija je v prvi tekmi v četrtfinalu za evropski košarkarski pokal premagala moštvo Spartak iz Brna le z rezultatom 86:83 (47:36).

Po tekmi so bila mnenja, da so tri točke v korist Olimpije premalo in da tako na žalost ljubljanska košarkarska publika ne bo imela že drugič prilike videti enega najboljših evropskih moštev. Real iz Madrida, za katerega tudi letos igra dva odlična ameriška košarkarja, ki sta seveda gonilna sila moštva. Pa vendar, strokovnjaki so mnenja, da Olimpija še ni za gotovo izločena, kajti v Ljubljani je odigrala nedvomno eno od svojih slabših tekem in ni pokazala vseh svojih košarkarskih kvalit. Poleg tega tudi sodnika (Italijan Mariani in Bolgar Stojčev) nista bila dorasla temu srečanju. Posebno Bolgar se je pokazal kot nezrel za sojenje tako težke tekme.

Kar se tiče Čehov, so se predstavili kot odlično košarkarsko moštvo. Ne samo, da so bili kondicijsko nedvomno bolj pripravljeni od Ljubljančanov, tudi tehnično in taktično so jim bili povsem enakovredni. Frenetično navija je publika jih sploh ni zmedlo in posebno v finišu so pokazali vse svoje vrhunske košarkarske znanje, iz katerega se je odražala bogata izkušnja prejšnjih težkih mednarodnih srečanj.

Ing. Kristančič, tehnični vodja Olimpije, je igro gostov ocenil takole: »Igralci Spartaka igrajo za nas neprijeten slog košarkarske igre, vendar poudarjam, da Olimpija še ni izločena, kajti igramo še v Brnu. Mnenja sem tudi, da gostje doma ne igrajo mnogo bolje kot na tujem.«

Toda, po dosednji tradiciji v tekmovanju najboljših evropskih košarkarskih moštev — evropskem košarkarskem pokalu so domačini vedno izraziti favoriti. Prav verjetno bosta v Brnu sodila tudi domačinom naklonjena sodnika. Tam tudi ne bo posebnega odposlanca evropske košarkarske zveze — FIBE, kot je bil to v Ljubljani Francoz Robert Busnel, ki bi vplival na morebitno pristransko sojenje.

Češki igralci so izjavili, da bodo zmagali doma s 7 — 10 koši razlike. Tako Bobrovski — eden najboljših igralcev Spartaka na tej tekmi, kot Konečný in Pokorný, so bili mnenja, da povratna tekma prav gotovo ne bo lahka, vendar pa so prepričani v svojo zmago in s tem v uvrstitev med najboljša štiri moštva Evrope.

Odkrito rečeno, tega mnenja smo tudi mi, vendar nas je presenetil izid sobotnega srečanja Spartaka iz Brna in moštvo Beograda. Tekma med drugim najboljšim jugosl. moštvom in Spartakom se je namreč končala z rezultatom 98:75 (46:35) v korist Beograščanov. To pa je nič manj kot 23 točk razlike. Omenim naj še, da je največ košev za Beograd dosegel Korač — 38, za goste pa Konvička — 21. Torej lahko sklepamo iz tega, da ima Olimpija še vedno malo upanja za morebiten uspeh in da ne bo odpovala na provratno srečanje zgolj, da opravi formalnost, temveč se bodo vsi igralci zagrizeno borili do zadnje sekunde igre, kar za tekmo v Ljubljani ne moremo docela trditi. Če bosta okrepitvi Ljubljančanov — Djerdja in Djurić — igrali bolje kot v

Ljubljani in to nedvomno oba, posebno pa še Djurić, ki se na GR nikakor ni znašel, zmoreta, potem...

Ljubljančani se bodo ves preostali čas do predstoječe tekme, ki bo 2. ali 3. aprila v Brnu, marljivo pripravljali, oba gsta v moštvo (Djerdja in Djurić) se bosta nedvomno bolje vigrala v moštvo, kot sta se za prvo tekmo, in morebiti bo nastopil tudi Ivo Danev, najboljši igralec Olimpije in njena velika moralna opora...

Zatorej ne smemo gledati kot prve trenutke po tekmi in morda drugi dan črnogleda in se že v naprej sprijazniti z izločitvijo iz tekmovanja za pokal evropskih prvakov, kajti ni še vse izgubljeno. Čeprav bi bili tudi tokrat kot običajno radi optimistično razpoloženi, žal ne gre, kajti Čehi so se na GR pokazali kot tako dobri poznavalci košarkarskih vrlin, da je kaj malo upanja, da si bodo na domačem igrišču pustili odvzeti takorekoč že zagotovljeno zmago.

Prvenstvo Naselja v namiznem tenisu

Preteklo soboto je bilo v Študentskem naselju prvenstvo v namiznem tenisu med bloki. S tem je športna sekcija v SN dokazala, da še vedno živi, čeprav se o njej od pričetka šolskega leta ni slišalo prav ničesar.

Tekmovanje se je kljub pomanjkanju rekvizitov in primerne prostora v redu končalo. Graja bi bilo treba le zelo majhno udeležbo ekip »nežnega« spola, čeprav je znano dejstvo, da študentke in šport pač ne gredo skupaj. Zato je bila večja in tudi kvalitetnejša udeležba moških ekip.

Rezultati: štirje bloki (toliko je v SN ženskih blokov) so dali le dve ženski ekipi. Zmagala je ekipa III. bloka, ki je z rezultatom 3:2 premagala ekipo VII. bloka.

Moški: Nastopile so tri ekipe (II., IV. blok in Zeniški klub). Zmagala je ekipa Zeniškega kluba, ki je premagala reprezentanco IV. bloka s 5:2, II. pa z enakim rezultatom. V dvoboju za drugo mesto je IV. blok premagal II. z rezultatom 5:3.

S tem tekmovanjem je športna sekcija naredila uvod v niz podobnih srečanj med študenti posameznih blokov ali pokrajinskih klubov; ta tekmovanja pridejo na vrsto spomladi. To bodo tekmovanje v šahu, nogometu, rokometu in košarki. Začele pa bodo delovati tudi podsekcije, čeprav je čutiti veliko pomanjkanje rekvizitov.

Hilda Zeier zmagovalka iz Sofije avgusta v Porto Allegre

Edina ženska predstavica našega zastopstva na svetovnih študentskih igrah konec avgusta letos v Braziliji bo Hilda ZEIER. 21-letna Hilda je po rodu iz Dubrovnika. V Zagrebu študira na visoki šoli za telesno vzgojo.

Ze nekaj let je najboljša jugoslovanska plavalka in tudi v evropskem merilu jo uvrščajo na vidna mesta. Najboljša je na progi 400 m prosto. V tej disciplini ji je tudi uspelo, plasirati se v finale zadnjega evropskega prvenstva, ki je bilo lanske leto v Leipzigu.

Na zadnji univerziadi v Sofiji je na tej progi osvojila zlato medaljo, na 100 m prosto pa srebrna odlikovanja. Strokovnjaki pravijo, da ima Hilda tudi v Braziliji podobne šanse in da se bo prav gotovo vrnila domov vsaj z eno od medalj.

Hilda Zeier je doslej z uspehom gostovala na velikih plavalnih prireditvah v Moskvi, Varšavi in drugje, kjer je dosegla lepe uspehe. V Jugoslaviji je bila morda pred leti boljša od nje le najboljša jugoslovanska — plavalka vseh časov, Eša Ligo rio. Hilda Zeier pa ima nedvomno velike možnosti, da si ta naslov v prihodnjih letih osvoji, saj je šele na vzponu svoje kariere, kar kažejo njena leta. V Porto Allegre ji želimo kar največ uspeha!

T. Z.

Najbrž še ne veste, da...

je na letošnjem tradicionalnem »maratonskem« smučarskem teku Vasa na Švedskem sodelovalo nič manj kot 2964 smučarjev — tekačev.

Na tem najdaljšem smučarskem teku na svetu — razdalja med krajema Salena in Moro znaša točno 85 km — ni važno, kdo zmaga; važno je priti na cilj. Rekord proge znaša 4 ure 48 minut. Tekmovalci, ki pridejo na cilj med zadnjimi, porabijo za 85 km približno 3 krat toliko.

je ing. Straumann poleg ing. Klopferja in našega žal prezgodaj umrlega »očeta« planiških skakalnic — ing. Stanka Bloudka — največji svetovni ekspert za skakalnice »velikanke«, pred nedavnim izjavil, da je mogoče izvesti varen skok do daljave 150 m. To naj bi bila maksimalna meja. Seveda mora biti za tak skok tudi skakalnica — velikanka primerno pripravljena.

Verjetno ni daleč čas, ko bodo tako 150 m velikanka zgradili in potem bo šlibarjev svetovni rekord kaj kmalu odšel v anale.

so najboljši igralci pri nas le slabo znane športne panoge — hokeja na travi, Pakistanci in Indijci. Ti igrajo na tekmah bosih, na glavi pa imajo turbane. Tudi sicer so oblečeni v bela oblačila.

Ko igrajo proti moštvom drugih dežel, je vse v najlepšem redu. Težave nastanejo, če se pomerijo med seboj. Tedaj ima namreč sodnik takega srečanja precej težav, da razloči igralce obeh moštev.

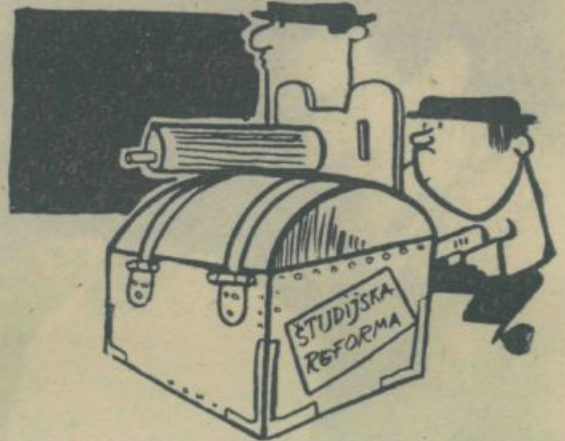
FLORIJAN KROJI HI-STORIJO

NEMA VEZE!

Zadnje čase, kadar sedem za pisalno mizo, nisem nikdar docela odločen, o čem bom pisal. Marsikatera stvar naravnost kliče po pisanju. (Prava reč, zaradi mene lahko tudi po ovinkih!) Sedim lepo za mizo in čakam. Pogled mi bega po pisalni mizi. Natančno rečeno, dvoje rjavih oces se spreha od predmeta do predmeta. Od leksikona gresta do pravopisa. Tihemu pisalnemu stroju se izogneta, (jaz namreč še čakam!), preko zemljepisnega atlasa splezeta na telefon — počivat. Torej, jaz ne vem kaj pisati, moje oči pa počivajo na telefonu. No, če ni ničesar drugega, bom pisal pa o telefonu. Čemu mi služi ostala krama na mizi, boste morda vprašali? To so moji sodelavci. V skladu s študijskimi reformami, ki sem jih doslej doživel, sem iz glave izrinil del historicizmov in drugih plev. Tako imam v lobanji še dovolj prostora za nove resnice.

JUBILEJNA IZDAJA ŠKORPJONČKOV: Pričujoča številka našega stolpca je jubilejna. Zakaj? Recimo, ker je takole »od oka« deveta po številu. Če je res, tega nismo nikjer preverjali — kot je to ob jubilejih splošna navada. Je pa prijetna priložnost praznovati deveti rojstni dan, mar ne? Število devet je slovensko narodno število, pravljice se začnejo z »Mati je imela devet sinov, eden je ostal doma in je obdeloval polje. Bil je dober in priden. Ostalih osem pa je odšlo med študente.« To so tragične zgodbe. Te pravljice se začnejo takole: »Za devetimi gorami in devetimi vodami se je za devetimi železnimi vrati, z devetimi

črnimi ključi, skrivala zaprta v črni skrinji reforma visokošolskega študija in stražilo jo je devet zmajev. Potem je izza devetih gora in voda prišel kraljevič...»

Kot vidite, je število devet za Slovence od nek-daj pomebno in važno. Če se ozremo v zgodovino Škorpjončkov, moramo ugotoviti, da jih je najprej pisalo devet oseb iz ljudstva pisateljev, kasneje pa je vseh devet odšlo na dopust v druge rubrike, sedaj pa je ostal eden sam — deseti. Kot deseti brat prenaša svojo nesrečo in znajde se, kot se more. Pri tem mu precej pomaga dednost, kajti tudi sam je rojen v zlem znamenju živalice škorpjona — ki pika.

Ob jubilejnem stolpcu Škorpjončkov obljubljam, da tokrat ne bom nobenemu stopil na prste, ampak bom vse po vrsti hvalil. Tako bom vsaj eno noč lahko mirno in brez skrbi spal — ne bo se mi treba bati vseh tistih, ki so se že znašli v tem stolpcu in čakajo, da bi me pohvalili — na samem. Prav tako bodo lahko mirno in brez skrbi spali vsi moji sodelavci, terenski dopisniki z arhitekture, terenski ilegalni dopisnik iz Naselja, terenski in nepooblaščen dopisnik s prava in vsi ostali. Pika.

PRVA POHVALA: pohvaliti moram vse tiste — pravi naš tajni dopisnik iz Naselja — ki so organizirali drugi del predavanja o jazzu. Predavatelj je prišel in čakal. K njemu ni pristopil nihče. Sele kasneje je pristopilo k njemu nekaj fantov in začeli so se pogovarjati. Poslušalstva v glavnem ni bilo. Kasneje so ugotovili, da tudi ključa od dvorane, v kateri bi moralo biti predavanje — ni bilo. Rekli so: predavanja ne bo in predavatelj naj pride kasneje. — Drugič. **VSEKAKOR POHVALA!**

POHVALITI MORAMO tudi vest, ki je prišla iz bližnjih tribunskih krogov; sedaj jo posreduje mo širokemu bralnemu občinstvu. Naši administrativni krogi poročajo, da bo odslej prihajala Tribuna redno tudi na naslove v Ljubljani. **POHVALJENI.**

VREMENSKA NAPOVED ZA TA TEDEN: Mlačno južno vreme, poledic ne bo.

ZLI DUHOVI

Vsak list prav hrepeni po tesnem stiku z bralci. Tako celo Tribuna! Zato večkrat tudi v Naselju iščemo stikov z bralkami — čeprav privatno. Poslovno pa smo si vedno želeli dopisnikov. Vse doslej se nismo mogli pohvaliti s preobilico le-teh. Klapa pravnikov in slavistov, za nameček še nekaj sociologov — to je vse, kar nas je pisunov. Ostali s svojo prisotnostjo ponazarjajo demokracijo in svobodo vključevanja v naš delovni kolektiv. Zdaj smo vpeljali nove rubrike, nove slike, vse novo, dvobarvni tisk in glej ga, šmenta, celo dopisniki so prišli. Natančneje, prinesli so jih. Njihove umotvore. Kdo jih je prinesel? Uslužbenci PTT, jasno, proti plačilu pristojbine. Nekateri so se prav odrezali, samo pečat smo pritisnili in označili velikost tiskarskih črk in že so prispevki odromali v tiskarno. Tako je tudi prav!

KONČNO...

Odločil sem se, da zaključim svojo historično štrno. Lepo in v miru se bomo poslovili, drage bralke in bralci. V zadnjih tednih so mi zgodbe delale same težave. Urednik se je ob vsaki neuspeli storiji grdo mrščil. Prijatelji niso dali več za pijačo. To pa še ni najhuje. Nekateri, ki so me poznali, so menili, da bom tudi zunaj Tribune zbijal šale. Saj ne rečem, da jih nisem, le slabe so bile. Slabi so bili pa tudi poslušalci, miho povedano, hodili so po glavi ubogemu Florijanu, ki je bil z oně, humorjem že precej pri kraju. Tudi dolgi ekskurzi iz davne preteklosti v sedanost so me krepko utrudili. Čutim, da me včasih kar na ono, desno stran zanese, v davni še posebej. To pa ni priporočljivo. Latinci so rekli: Litera scripta manet! = pisana črka ostane.

Pisano črko beremo, pred nami je, zato gre večkrat bolj v nos.

Splah pa mislim, da je tako-le pisanje za zabavo drugih čuden posel. Rekli boste, nič kaj težko ne more biti to rokohitrstvo. Hudo res ni, če le umeš svojo robo prodat. Ni važno komu: ali naravnost potrošniku ali uredniku. Prvi sorti pravimo vic, je bolj prodoren in se hitro širi. Običajno je brez plačila, pa naj se zaganja v to ali ono plat družbene baze in nadgradnje. Druge vrste šal plačujejo. Imajo družbeno ost in navadno služijo kot dobrodušna kritika. Vsi jih pa ne razumejo: če v njih nastopajo, jih meče božjast; nekateri avtorji zgrešenih sulic včasih ne poznajo mere. Ljudje, ki poslušajo šale in berejo družbene osti, so spet nekaj tretjega. Ali ste poznali Nerona? Baje je pel lepe pesmi, ozadje si je obarval ognjeno rdeče. Ljudje so sprva poslušali, ko pa je postalo prevroče, so se odmaknili. Vase zaverovanega pesnika so pustili na toplem. Nekdo mu je še malo pomagal s pipcem. Še zdaj si nismo na jasnem, kaj je bilo bolj slabo — ogenj ali pesmi. Osebnost se bolj navdušujem za šaljivce tipa Radovan. V senci pod mogočno tipjo je stresal okrogle in robate šale, bil na plunko in se opijal z medicino. Za ventilčke so takrat imeli Tunjuša, Hilbudija in druge zoprničke. Med seboj se niso grizli, vsaj do krvi ne.

Upam, da sem svojo štrno srečno spredel do konca. Počakal bom še dva dni na morebitne reklamacije, saj veste, da pri nas pride takšna ali drugačna reakcija malce prepozno. Seveda, v tem primeru, novcev ne boste dobili nazaj, lahko pa si boste izbrali kaj drugega med ostalim čtivom.

To, kar so nam zamesili drugi, pa sploh ni prav. Nekdo nam je poslal dopis, katerega so mu drugod že odklonili. Sestavek je bil izredno zanimiv, kar lep špas bi bil, če... Toda, črv dvoma v nas ni miroval, grizel je. Veste, od jeseni sem imamo honorarnega sodelavca, črva. Takrat je bilo v Tribuni mnogo stavkov in precej pepela smo si morali posuti po glavi. In to vse zaradi tega, ker nismo imeli črva, ki bi grizljal in nas gnal zbirat zrnca resnice. Bila je ta jesen bogata tudi črvicega sadja in smo si fletno živalco nabavili. Zdaj je v našem poslu kar nepogrešljiva. Torej, črvicek dvoma je novico kar sam pohrustal.

ŠOPEK ZA...

Zdenko in Mira

Tisto soboto je bilo pred Magistratom vse živo, kajti zvedelo se je, da se bosta poročila Zdenka Prusnik in Miro Cerar, oba študenta pravne fakultete. V kopici novinarjev in snemalcev RTV smo se ob bliskih fotoaparatom komaj znašli, kajti poročila sta se športnika, ki nam jih ni potrebn posebej predstavljati. Mladi par so spremljali najozži prijatelji, predstavniki Gimnastične zveze in športnih organizacij. Miru je bil poročna priča njegov trener Boris Gregorka, Zdenki pa Jelica Vazzas.

»Bo vajina poroka res izpolnjena želja iz preteklih let?«

»Seveda,« je rekla Zdenka, Miro pa je pripomnil: »Kar ti odgovorjaj!«

»Vama je priprava na poroko vzela precej časa?«

»Ne preveč... no, nekaj že... nama je pač čas dragocen!«

»Zakaj nista marala, ko sta se prijavljala na poročnem uradu, objave v časopisih?«

»Zelega sva, da bi bilo vse bolj intimno, pa ste vse zvohali! Končno pa sva se hotela enkrat ZARES poročiti, kajti, da sva mož in žena, so nama novinarji podtaknili že pred dvema letoma...«

»Kot fant in dekle sta veliko potovala po raznih tekmovanih. Kje sta bila najdlje?«

»Na Češkem. Dvakrat!«

Vprašanju Miru: »Je kaj vplivalo na tvoje športne uspehe, če je bila Zdenka zraven?«

»Na razpoloženje je že vplivalo, če je pa vplivalo na uspehe, ne vem!« Tu smo se vsi zasmejali, kajti vsakdo ve o njegovih športnih zmagah.

»Veliko sveta sta že videla in se vama skoraj ne splača na poročno potovanje. Kam pa vseeno mislita odpotovati?«

»Smočati!« sta rekla enoglasno.

Oglasil se je še Boris Gregorka, ki vedno bedi nad svojim varovancem: »Saj je skrajni čas, da boš imel malo miru pred novinarji. Če bi bilo pred tekmo, bi jih že jaz nagnal, zdaj pa sem nemočen!« Salo smo vsi razumeli.

»Kaj mislita prej: fička ali otročička?«

»Za avtomobilizem nisva preveč navdušena. Torej: prej otročička!«

Prijazno smo se obema zahvalili za razgovor in jima v množici čestitk, ki sta jih prejemale od vsepovsod, tudi mi čestitali in izročili tradicionalni šopek.

M. T.

Točno ob dvanajstih

Naključje je hotelo, da smo se srečali pred metalurškim inštitutom s študentom ekonomije MARKOM ALILOVIČEM. Ura je bila točno dvanajst in ker smo hoteli biti dosledni naši rubriki, smo ga zaprosili za razgovor, kajti bila je sobota in pred inštitutom je bilo, kot da so ljudje izumrli. Intervjuvancu smo povedali naš sistem, kajti doslej ga — kot je sam priznal — še ni opazil v našem listu. Povedali smo mu, da točno ob dvanajstih intervjuvamo prvega študenta, ki pride.

»Pravzaprav,« je rekel negotovo, »jaz nisem študent. Bil sem vpisan v 2. letnik, pa nisem napravil izpita iz politične ekonomije...«

Nič zato! Izpit bo že naredil! Na vprašanje pa je takole odgovoril:

»Samski?«

»Samski!«

»Kateri je po tvojem najboljši slovenski časopis?«

»Mladina.«

»Bereš X-100 romane?«

»Ne! Tako branje se mi zdi izguba časa.«

»Kako misliš s študijem?«

»Kot rečeno, manjka mi politična ekonomija. Ampak tega ni treba napisati...«

»Doma si iz Zenice in si v Ljubljani šele drugo leto. Imaš težave s slovenščino?« Med pogovorom je govoril v lepem jeziku.

»Ne,« je rekel, »prav vse razumem, le včasih za kakšno stvar ne morem najti ustreznega izraza. Slovenščina mi zdaj ne dela prevelikih težav...«

»Nekateri tvoji rojaki so že več let v Ljubljani in če bi z njimi govoril po slovensko, mi sploh ne bi odgovorili drugače kot v materinskem jeziku. Kaj misliš o tem?«

»Smatrajo pač, da se popolnoma razumete. Mnogi govorijo z nami tudi v vašem jeziku in priznati moram, da me to prav nič ne moti.«

»Imaš subvencijo?«

»Ne morem je dobiti, ker nimam pogojev. Mislil sem se tudi zaposliti, pa nisem dobil pozitivnega odgovora.«

»Kam greš pa zdaj, opoldne?«

»Na fakulteto. Stanujem namreč v Gerbičevi ulici in je to moja najbližja pot.«

»Veš za kakšen problem na fakulteti?«

»Ne vem. Vem samo, da so me »oborili«, pa nisem vedel, zakaj...«

Še posnetek in je vzel slovo.

Pisma uredništvu

Tovariš urednik!

Redno prebiram Tribuno in moram priznati, da je primerjavi z lanskim letom postala kar dober in zelo bran list. Tudi moji domači ga radi berejo in moji kolegi iz Celja, ki študirajo v Mariboru, ali pa so že po službah, me večkrat prosijo, naj jim posodim to naše glasilo. Seveda pa je na njen račun padla tudi marsikakšna pripomba. Upam, da upoštevate tudi pripombe bralcev in da vam je marsikdo že napisal svoje misli o konceptu in vse-

bini našega tednika. Mislim, da so to pisma uredništvu, v katerih na aktualen in zanimiv način prikažete zanimanje bralcev za Tribuno. Ne zamerite, če vam mimogrede nekaj povem:

Zadnjič sem prebral zelo načelen članek, v katerem se pisec razburja nad knjižno plažo, nad X-100 romani in podobnimi kriminalkami. Nekaj strani naprej pa sem že prebral prvo nedoslednost: Tiger v noči, kriminalni roman, ki ga kot podlistek objavljate v nadaljevanjih. Če prvi članek odkrito poziva študente in vso slovensko inteligenco, naj začne boj proti takemu maličanju in kvarjenju jezika ter navajanju ljudi na plehkost in površnost ter zanemarjanje vsega lepega, kar je ustvarila domaća in tuja leposlovna književnost, si, po mojem, tudi v Tribuni ne bi smeli dovoliti takih spodrsiljav. Čeprav ne študiram književnosti in se nikdar nisem bavil s pisanjem pesmi in črtic in čeprav ne študiram na kakšni družbeni fakulteti, menim, da je v tej smeri treba nekaj storiti, ne pa samo razpravljati, kajti dejstva so znana, a X-100 romani ter črna beli zvezki še kar naprej izhajajo. V časopisih smo o škodljivosti tega pojava, ki se je pri nas razpasel v zadnjih letih, že dosti brali. Ne-

kateri se sicer izgovarjajo, da je pač tempo življenja tako nagel, da že naš človek, delavec, potrebuje po delu lažje čtivo, žanr, kakor se temu pravi. To pa je samo izgovor, ki ga nekateri ponavljajo in prepisujejo od drugih, to je tudi pesek v očitistih, ki take »mehke platnice« izdajajo, pišejo, prevajajo in pri tem gotovo mastno zaslužijo. Zdaj so te romane in romančice začeli brati že osnovnošolski otroci. Nisem nikakšen moralist, sem pač tak študent kot vsi povprečni študenti, vendar lahko sami presodite, to bodo predodili tudi bralci, če boste to moje pismo slučajno objavili. Prosim pa, da ne podpišete mojega imena drugače kot z začetnicami. Za to imam posebne razloge, ki pa ne izvirajo iz narave tega mojega zapisa.

In še nekaj o Tribuni. Ze dalj časa objavljate na drugi strani Kler v slovenski družbi, ki je najbrž seminarska ali diplomaska naloga, nudi pa pregled verskega vprašanja globoko v zgodovino. Prav je, da ste se tega problema lotili v Tribuni, le zdi se mi, da je pisec malo predalet se gel v zgodovino, premalo pa obdelal kritična obdobja v slovenski zgodovini. Zanima me predvsem konec.

Lep pozdrav M. P., štud. elektrotehnike

Od Maribora

LJUBLJANA: Preteklo sredo je bila izredna skupščina kluba prekmurskih študentov. Razpravljali so o akademskem plesu februarja meseca in o bodočem delu kluba.

NASI STUDENTJE V FRANCII: V Parizu je bil pred kratkim na iniciativo naše ambasade sklican sestanek študentov in članov diplomatskega in kulturnega predstavništva v Franciji. Govorili so o problemih jugoslovanskih študentov v Franciji in pripravili za bodočo konvencijo več predlogov. V Franciji študira 230 jugoslovancev.

BEOGRAD: Studentski dom »Mika Mitrović«, oziroma njegova uprava, je objavila odločitev, po kateri bodo odslej stanovalci plačevali za stanarino po tisoč dinarjev več kot doslej. To odločitev so obrazložili s tem, da bo postal dom zavod s samostojnim financiranjem.

SARAJEVO: Univerzitetni komite Zveze komunistov BiH je sklenil, da bo v začetku maja organiziral seminar za vodstveni kader; odločil je, da bodo volitve v osnovnih organizacijah v marcu; univerzitetni komite je tudi sprejel plan dela aktivov in komisij v tem letu.

BEOGRAD: Kot poročajo iz Beograda, bo III. plenum CO Zveze študentov Jugoslavije 12. marca. Plenuma se bodo poleg članov CO udeležili tudi predstavniki družbeno-političnih organizacij in državnih organov. Na plenumu bodo razpravljali o vlogi ZSJ, o povečanju uspehov v študiju, kakor tudi o aktualnih problemih materialnega stanja študentov. Na plenumu se bodo člani in gostje seznanili tudi z mednarodno aktivnostjo Zveze študentov v preteklem letu, kakor tudi s programom mednarodnega sodelovanja v tekočem letu.

SARAJEVO: Od 30. aprila pa do 5. maja bo v BiH marš študentov Jugoslavije — v počastitev dvajsetletnice Republike in formiranja dalmatinskih divizij. Počitniška zveza sarajevske univerze je sprejela organizacijo tega marša, na katerem bodo sodelovali študentje iz vseh univerzitetnih centrov; računajo na okrog 500 udeležencev.

NOVI SAD: Glavno mesto Vojvodine je te dni obiskala delegacija iz Združene Arabske Republike. V Novem Sadu bo delegacija — sestavljajo jo člani vrhovnega sveta za mladinsko skrbstvo ZAR — ostala več dni in se razgovarjala z ustreznimi organi v AP Vojvodini, med drugimi tudi s predstavniki Zveze študentov.

BEOGRAD: Na pretekli konferenci Zveze študentov Srbije so med drugim poudarili, da morajo profesorji, čeprav so znanstveniki, tudi pisati skripta in ostale učbenike. Kot pri nas, verjetno...

do Skopja

Tribuna - glasilo Zveze študentov
- Izdaja univerzitetni odbor ZSJ -
Ureja uredniški odbor - Odgovorni urednik Jože Šušmelj; glavni urednik Mitja Vavpetić - Uredn. in uprava, Tribuna Poljanska 4/II, telefon 36-123 - tekoči račun 600-14-608-72 - Letna naročnina 400 dinarjev, posamezni izvod 20 din - Rokopisov in fotografij ne vračamo - Tisk: CP Delo, Ljubljana, Tomšičeva 1, tel. 33-522.

tribuna

